

**BELEIDS- EN BEGROTINGSTOELICHTING
BEGROTINGSOPMAAK 2024**

BINNENLANDS BESTUUR, STEDENBELEID EN AUDIT LOKALE BESTUREN

Bart Somers,
Viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken,
Inburgering en Gelijke Kansen

I. INHOUDSTAFEL

Inhoud

I.	INHOUDSTAFEL	2
II.	INLEIDING DOOR DE MINISTER	5
III.	SAMENVATTING	5
IV.	TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	7
1.	Transversale en horizontale doelstellingen.....	7
a.	Vlaams Energie- en Klimaatplan.....	7
b.	Luchtbeleidsplan	9
c.	Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA)	9
V.	BELEIDSVELD BINNENLANDS BESTUUR EN STEDENBELEID.....	10
1.	ISE BINNENLANDS BESTUUR.....	10
1.1.	Relancemaatregelen	12
1.1.1.	Fietspaden	12
1.1.2.	Gemeenten zonder gemeentehuis	12
1.1.3.	Zomerscholen.....	12
1.2.	SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant	13
OD 1.1	We zetten in op regiovorming van onderuit	13
OD 1.2	We vereenvoudigen het scala aan verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen.....	14
1.3.	SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie	15
OD 2.1	We zorgen voor meer autonomie en beleidsvrijheid voor gemeenten	15
OD 2.2	We stimuleren fusies van gemeenten	15
OD 2.3	We verbeteren de organieke regelgeving en versterken daarbij de gemeenteraad	16
OD 2.4	We maken een nieuwe minimale rechtspositieregeling die lokale besturen toelaat een modern personeelsbeleid te voeren	17
OD 2.5	We verfijnen verder het ondersteuningsaanbod ten aanzien van de lokale besturen.....	18
1.4.	SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie.....	18
OD 3.1	We moderniseren de regels van de lokale democratie.....	18
OD 3.2	We organiseren de lokale en provinciale verkiezingen van oktober 2024	19
OD 3.3	We herwaarderen de gemeenteraad als hart van de lokale democratie	21
1.5.	SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant	21
OD 4.1	We versterken de gezondheid van de lokale financiën	21
OD 4.2	We verhogen de correctheid en de transparantie van de lokale financiën ...	23

OD 4.3 We maken van de beleids- en beheerscyclus (BBC) het kader voor het strategisch en financieel beleid voor de "geconsolideerde lokale sector".....	23
OD 4.4 We moderniseren de regels voor de vestiging en de invordering van gemeente- en provinciebelastingen.....	24
1.6. SD 5 De gemeenten ontwikkelen kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT oplossingen	24
OD 5.1 We zetten verder in op beleidsondersteunende monitoren.....	24
OD 5.2 We bouwen verder aan een platform voor het hergebruik van lokaal beschikbare data	25
1.7. SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven	26
OD 6.1 Met wijkverbeteringscontracten pakken we maatschappelijke uitdagingen op een integrale wijze aan	26
OD 6.2 We zorgen voor een duidelijk kader voor de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen.....	26
OD 6.3 We bieden de lokale besturen meer mogelijkheden en stimuli om in te zetten op een adequaat en toekomstgericht beleid inzake neven- en herbestemming van eredienstgebouwen.....	27
OD 6.4 We ondersteunen lokale besturen in hun sleutelrol bij de preventie van gewelddadige radicalisering	28
1.8. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	29
2. ISE STEDENBELEID	41
2.1 SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken	41
OD 7.1 We bestendigen en versterken de stedelijke aanpak.....	41
OD 7.2 We pakken de grootstedelijke problematieken en uitdagingen krachtadig aan.....	41
OD 7.3 We bouwen verder mee aan Vlaanderen als slimme regio en dragen bij aan de verdere ontwikkeling van het Vlaamse smart city-ecosysteem	42
OD 7.4 We nemen als Vlaamse overheid deel aan stedelijke netwerken en overlegorganen en stimuleren de deelname van andere actoren en lokale besturen aan de Europese en internationale netwerken	43
OD 7.5 Stedenbeleid is een referentiepunt voor de Vlaamse steden	43
2.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	44
3. ISE AUDIT LOKALE BESTUREN.....	48
3.1 SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing	49
OD 8.1 We verhogen de maturiteit van het organisatie- en risicobeheer via audits.	49
OD 8.2 We verbeteren interbestuurlijke relaties en werking via audits.....	49
OD 8.3 We optimaliseren de afstemming tussen de verschillende audit- en controleactoren	49
3.2 SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties.....	49
OD 9.1 We leveren beleidsinput aan uit auditresultaten	49

OD 9.2 We versterken de kennis over organisatie- en risicobeheer	50
3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	50
VI APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	50
1. Agentschap Binnenlands Bestuur	50
2. Audit Vlaanderen	54
VII LIJST MET AFKORTINGEN.....	54
VIII BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	56
1. Geplande beleidsinitiatieven	56
2. Beleidsevaluaties en onderzoeksinitiatieven.....	58
3. Nieuwe en belangrijke wijzigingen Vlaamse decreten en besluiten Vlaamse Regering	59
4. Decreetsevaluaties	64

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

2024 is het laatste regeringsjaar van deze Vlaamse Regering. Ik blik met trots terug op de afgelopen vier jaar. Vier jaar waarin ik ten volle heb ingezet op lokale autonomie, het versterken van lokale democratische processen in steden en gemeenten, duurzaam samenleven in al zijn facetten,... Ik belicht graag enkele (recente) realisaties.

Het afgelopen jaar keurde ik samen met de Vlaamse Regering het nieuwe besluit over de rechtspositieregeling goed waarbij bijkomende vrijheidsgraden aan de lokale besturen bezorgd worden. Hiermee bewerkstellig ik een modern personeelsbeleid voor de lokale besturen waarbij ik bijzondere aandacht aan de lokale autonomie besteedde.

Ik ondersteunde ook het lokale ICT-beleid via het relanceproject 'Gemeente zonder gemeentehuis'.

Bovendien zette ik een volgende stap in mijn doelstelling om de veelheid aan bovenlokale samenwerkingsverbanden te saneren. Het Regiodecreet trad in werking en verankert de 15 referentieregio's decretaal. Het definieert daarnaast het concept 'regiovorming' en bepaalt de principes en gevolgen van regiovorming specifiek voor de lokale samenwerkingsverbanden. Ook de Vlaamse sectorale regelgeving wordt aangepast in functie van de regiovorming.

Daarnaast zette ik de afgelopen regeerperiode ook duidelijk in op vrijwillige fusies van gemeenten. Dat beleid loonde, want maar liefst 28 gemeenteraden namen een principiële beslissing tot fusie wat resulteert in 13 fusietrajecten.

Tot slot werden de zomerscholen decretaal verankerd. Samen met mijn collega-minister van Onderwijs voorkomen of verhelpen we op die manier leerachterstand. Zo investeren we in de toekomst.

Kortom, ik heb de voorbije bestuursperiode alles op alles gezet om de lokale besturen te versterken. Ik heb de vooropgestelde beleidsambities van het Vlaams regeerakkoord over de gehele lijn uitgevoerd.

Lokale besturen hebben de voorbije bestuursperiode alles op alles gezet om een lokaal antwoord te vinden op maatschappelijke veranderingen. Ik denk dan aan de COVID-19-pandemie, de stijgende energie-armoede, of het conflict in Oekraïne.

Deze reflectie doet mij vooruitblikken naar volgend jaar. Een jaar waarin de lokale en provinciale verkiezingen georganiseerd zullen worden, ik blijvend zal inzetten op het Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP) en waar in het voorjaar de verschillende fusiedecreten (normaliter 13) zullen worden gestemd.

Ik kijk alvast uit naar 2024 en naar de verdere realisaties van de vooropgestelde doelstellingen.

III. SAMENVATTING

In 2024 ligt mijn focus op het organiseren van de lokale en provinciale verkiezingen. Die vinden plaats op 13 oktober 2024. Het is mijn verantwoordelijkheid om lokale besturen hierbij maximaal te ontzorgen via digitale ondersteuning en om te voorzien in een transparante communicatie naar de kiezers toe. Op deze manier beschikt elke burger over de meest optimale voorzieningen om deel te nemen aan de lokale verkiezingen.

Naast de verkiezingen, krijgen ook heel wat andere beleidsinitiatieven een belangrijke plaats in het laatste regeringsjaar van deze regeerperiode.

De Vlaamse Regering beschouwt de lokale besturen als een cruciale partner om de ambitieuze klimaatdoelstellingen te kunnen bereiken. De Vlaamse Regering sloot een Lokaal Energie-en Klimaatpact af met wederzijdse engagementen die door de lokale besturen en de Vlaamse Regering opgenomen worden vanaf 2021 tot 2030. Ook in 2024 continueer ik de financiering van het LEKP en zal ik het instrument en de wijze van financiering evalueren.

2024 wordt ook het jaar van een nieuwe lancering van de Gemeente-Stadsmonitor. De resultaten van de grootschalige burgerbevraging zal ik beschikbaar stellen via een nieuw data-kennisplatform. Mijn administratie zal daarbij resultaten op maat van ieder bestuur ter beschikking stellen, net zoals extra inzichten en syntheses hierbij. Ik neem ook verdere initiatieven om de lokale besturen kennis te laten maken met de grote opportuniteiten van een lokaal kennisgedreven beleid.

Bovendien is 2024 een belangrijk jaar in het te streven naar schaalvergroting. Alle gezamenlijke voorstellen tot samenvoeging van gemeenten moeten uiterlijk op 31 december 2023 door de lokale besturen aan de Vlaamse Regering kenbaar gemaakt zijn. Zo weet ik aan de start van 2024 welke besturen vrijwillig voor een samenvoeging kiezen. Dat betekent dat ik in 2024 aan de slag kan met de opmaak en afronding van de individuele samenvoegingsdecreten. Uiteraard zet ik de ondersteuning voor de gemeenten die een fusietraject instapten verder.

Het komende jaar blijf ik met verschillende acties lokale besturen verder ondersteunen in hun sleutelrol bij de preventie van gewelddadige radicalisering: ik continueer de subsidies en zet in op de verdere versterking van de LIVC R's. Van groot belang zal dan ook de regelgevende verankering zijn van het beleid met het decreet over het Vlaamse beleid voor de bestrijding van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en schadelijke polarisatie.

Tot slot bouw ik in 2024 voort op het duidelijk kader voor de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen dat ik met de Vlaamse Regering gecreëerd heb. De Vlaamse Informatie- en Screeningsdienst (ISD) zal de lokale geloofsgemeenschappen in 2024 verder ondersteunen en mij adviseren over ingediende erkenningsaanvragen.

Het spreekt voor zich dat ik naast de verschillende vormen van specifieke financiering voor bijzondere beleidsuitdagingen ook in 2024 de algemene financiering aan de lokale besturen continueer zodat zij hun ambities kunnen waarmaken.

Wat de werking van het Gemeentefonds en de andere algemene financieringsstromen betreft, deze worden op dit ogenblik door het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing geëvalueerd. Hoewel het aan de volgende Vlaamse Regering is om aan de slag te gaan met de resultaten van het onderzoek, kijk ik hier enorm naar uit gelet op het grote belang ervan voor de lokale besturen.

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale en horizontale doelstellingen

a. Vlaams Energie- en Klimaatplan

Het Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP) werd gelanceerd in 2021 met LEKP 1.0. Gemeenten zetten in op vier werven: vergroening, collectieve renovatie en hernieuwbare energie, mobiliteit en ontharding. Met de handtekeningen van bijna alle Vlaamse gemeenten werd reeds een aanzienlijk lokaal draagvlak gerealiseerd en werd het wederzijds engagement tussen de Vlaamse Regering en lokale besturen gevestigd.

In 2022 werd het LEKP versterkt met twee nieuwe pacts. LEKP 2.0, gelanceerd in juli 2022, versterkt o.a. de energie- en mobiliteitsdoelstellingen. De aanleiding hiervoor was de aangescherpte Europese klimaatambitie ('Fit for 55'). LEKP 2.1 lanceerde ik in december 2022 als antwoord op de energiecrisis, ter voorkoming van energie-armoede. Gemeenten onderschrijven hierbij extra doelstellingen, en ontvangen bijkomende financiering alsook capaciteitsondersteuning, zoals het geval bij de technische assistentiehubs voor de activiteiten van energiegemeenschappen.

Het 'Pactportaal' monitort de voortgang van de gemeenten op de doelstellingen van het LEKP. Dit Pactportaal wordt in 2023 grondig vernieuwd. Ook in 2024 zet ik in op het operationeel houden ervan en voer ik veranderingen door op basis van de noden van steden en gemeenten als primaire doelgroep.

In 2024 zal ik het LEKP grondig evalueren. Deze evaluatie zal zowel kijken naar de realisatiegraad van de doelstellingen van het LEKP, als de wijze van financiering van het instrument onder de loep nemen. Ook controleer ik jaarlijks of de vereiste cofinanciering door de lokale besturen behaald wordt.

Naast de reguliere werking omtrent het LEKP zet ik ook in op een aantal concrete realisaties. In 2023 startte de werking van het 100 Wijkenplatform door Architecture Workroom Brussels. Het 100 Wijkenplatform begeleidt Vlaamse gemeenten om de verschillende doelstellingen uit het LEKP geïntegreerd te realiseren in diverse wijken. Via werksessies gaan we intensief aan de slag met een aantal gemeenten om oplossingen te zoeken voor vaak terugkerende uitdagingen en mogelijke synergieën, zoals bv. bij collectieve warmteprojecten en renovatiedoelstellingen, parkeer- laad- en vergroeningsuitdagingen en de financiële haalbaarheid van deze oplossingen. Op het jaarlijkse 100 WijkenForum en via onze kanalen koppelen we de inzichten terug naar alle steden en gemeenten. In 2024 zet ik deze werking verder.

Verder werk ik aan de ontwikkeling van de wijkrenovatietool. Om de collectieve renovatiedoelstellingen in het LEKP te realiseren, is er nood aan digitalisering en automatisering (up to date houden van verschillende datastromen) om woningeigenaren voldoende inzicht te geven. Samen met lokale besturen en hun partners (bedrijven, energiehuizen, renovatiecoaches) wordt een digitaal ecosysteem uitgewerkt door VITO om deze intensieve trajecten voor te bereiden en te begeleiden.

In 2024 gaat de werking van de technische assistentiehubs energiegemeenschappen van start. Deze hubs (decentraal per referentieregio) zullen lokale besturen en hun OCMW's ondersteunen in het opstarten van lokale energiegemeenschappen waarbij activiteiten ten gunste van mensen met risico op energiearmoede kunnen worden uitgerold. De hub zal zich inzetten voor het inhoudelijk technische, aanbestedingsmatige, juridische en financiële maatwerk bij de realisatie van deze activiteiten.

Tot slot organiseer ik op 15 maart 2024 een conferentie over het belang van lokale besturen bij het realiseren van de Green Deal. Deze conferentie kadert in het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie.

Voor deze transversale doelstelling werd volgende **prestatie-indicator** gekozen:

1. De realisatiegraad van de doelstellingen LEKP 1.0

Deze indicator geeft de voortgang weer van al de intekenende gemeenten op de realisatie van de geformuleerde doelstellingen van het LEKP 1.0, per werf van het LEKP. Deze doelstelling en werven zijn:

Werk 1: Laten we een boom opzetten (vergroening)

- Eén boom extra per Vlaming tegen 2030
- 1/2de meter extra haag of geveltuinbeplanting per Vlaming tegen 2030
- Eén extra natuurgroenperk per 1000 inwoners tegen 2030

Deze cijfers worden gemonitord via het Groenblauwpeil. Lokale overheden, maar ook burgers en andere organisaties, registreren hier het aantal bomen, hagen en natuurgroenperken die zij hebben geplant en aangelegd.

Werk 2: Verrijk je wijk (renovatie, hernieuwbare energie)

- 50 collectief georganiseerde energiebesparende renovaties: 15 per 1.000 wooneenheden vanaf 2021 t.e.m. 2030
- 1 coöperatief/participatief hernieuwbaar energieproject per 500 inwoners tegen 2030 die samen voor een totaal geïnstalleerd vermogen zorgen van 216 MW vanaf 2021 t.e.m. 2030

Ik monitor deze doelstelling via de Burenpremie¹ en de Energiekaart van het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap.

Werk 3: Elke buurt deelt (koolstofvrije (deel)mobiliteit) is duurzaam bereikbaar

- Per 1.000 inwoners 1 "toegangspunt" voor een (koolstofvrij) deelsysteem (2 deelwagens) tegen 2030
- Per 100 inwoners 1 laadpunt tegen 2030
- 1 m nieuw of structureel opgewaardeerd fietspad extra per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030

Ik heb via het Departement Mobiliteit en Openbare Werken zicht op het aantal laadpunten die (semi-)publiek toegankelijk zijn binnen een lokaal bestuur. Autodelen.net monitort het aantal deelwagens. De data om de doelstelling wat betreft fietspaden op te volgen, zijn de gegevens die afkomstig zijn van het Fietsfonds.

Werk 4: Water, het nieuwe goud (droogteproblematiek)

- 1 m² ontharding per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030
- Per inwoner 1 m³ extra opvang van hemelwateropvang voor hergebruik, buffering en infiltratie voor regenwater vanaf 2021 t.e.m. 2030

Ook voor de monitoring van deze werf gebruik ik het Groenblauwpeil.

De realisatiegraad van de doelstellingen van het LEKP maakt het mogelijk om de efficiëntie van het beleidsinstrument LEKP in te schatten en bij te sturen. Door de onderverdeling

¹ Voorlopig is dit de burenpremie, maar deze bron wordt in 2024 uitgebreid richting alle renovaties binnen appartementen, noodkoopleningen en nieuwe instrumenten zoals de wijkrenovatietool.

per werf, kan er worden ingeschat welke doelstellingen haalbaar zijn binnen het beoogde tijdspad (2030) en welke doelstellingen verdere aandacht vereisen. De mogelijke ondersteuning van steden en gemeenten in het behalen van de doelstellingen zal dan ook met de berokken beleidsdomeinen opgenomen worden.

Sinds de lancering van het LEKP in 2021 tot en met 31 december 2023 hebben lokale besturen volgende realisatiegraad per werf bereikt:

- Werf 1, Laten we een boom opzetten (Vergroening): 8,23%
- Werf 2, Verrijk je wijk (Collectieve renovaties, coöperatieve energieprojecten): 12,88%
- Werf 3, Elke buurt is koolstofvrij bereikbaar (Mobiliteit): 16,95%
- Werf 4, Water het nieuwe goud (Droogteproblematiek): 9,37%

Voor meer gedetailleerde realisatiepercentages per doelstelling verwijst ik naar het Pactportaal.

b. Luchtbeleidsplan

Het Vlaams Luchtbeleidsplan 2030 werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 25 oktober 2019. Dit plan bevat doelstellingen op de korte, middellange (2030) en lange (2050) termijn én een uitgebreid pakket aan maatregelen om de luchtverontreiniging in Vlaanderen aan te pakken en zo de impact van luchtverontreiniging op onze gezondheid en het leefmilieu verder te verminderen. Net zoals voor 2023, vertaalt ook voor het jaar 2024 het Lokaal Energie- en Klimaatpact, door middel van integratie van het Burgemeestersconvenant 2050, een groot deel van deze doelstellingen naar de praktijk. De werkzaamheden in de context van het Luchtbeleidsplan werden ook grotendeels geïntegreerd in de activiteiten rond het LEKP.

c. Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA)

Op 25 september 2020 keurde de Vlaamse regering het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2020-2024 goed. Dit actieplan geeft de geplande acties weer waarmee de verschillende Vlaamse ministers in deze legislatuur armoede bestrijden.

Lokale besturen hebben vanuit hun burgers nabije positie een goed zicht op lokale behoeften, ook inzake armoede. Tussen Vlaamse gemeenten is er een grote diversiteit in armoede, context, organisatie en aanpak ervan. Met deze projectoproep wordt kennisuitwisseling rond armoedebeleid gestimuleerd. De projecten binnen deze oproep zijn geen vrijblijvende uitwisselingsprojecten waarbij een bestuur even over het muurtje gaat kijken naar de aanpak inzake armoedebestrijding van een ander lokaal bestuur. De uitwisselingen beogen telkens een duurzaam effect en zijn gericht op de implementatie van specifieke kennis en ervaring van het ene bestuur in de beleidspraktijk van het andere bestuur. Dit vereist een degelijke voorbereiding en onderlinge afspraken vooraf, gevolgd door een veranderingstraject.

Lokale besturen die andere lokale besturen helpen om daar een succesvolle armoedebestrijdingspraktijk uit te bouwen, kunnen hiervoor een projectsubsidie aanvragen. Zij worden bijgestaan door de VVSG die een verbindende rol speelt bij het matchen van de besturen en het begeleiden van de uitwisselingstrajecten.

Een eerste projectoproep in 2022 resulteerde in vier projecten die in 2023 liepen. Begin maart 2023 volgde een tweede projectoproep ('Lokale medewerkers versterken collega-besturen bij het armoedebeleid'). De projecten die hieruit voortvloeien zullen lopen in 2024. Tot uiterlijk 16 november 2023 kunnen geïnteresseerde lokale besturen voor deze ronde een projectaanvraag indienen. In 2024 volgt een derde projectoproep.

V. BELEIDSVELD BINNENLANDS BESTUUR EN STEDENBELEID

TOTAAL - BINNENLANDS BESTUUR, STEDENBELEID EN AUDIT LOKALE BESTUREN, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	529	0	0	4.583.598	4.492.625
Bijstelling BO 2024	31.603	710	0	210.306	248.007
BO 2024	32.132	710	0	4.793.904	4.740.632

PROGRAMMA SM - BINNENLANDS BESTUUR EN STEDENBELEID

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	529	0	0	4.583.598	4.492.625
Bijstelling BO 2024	31.603	710	0	210.306	248.007
BO 2024	32.132	710	0	4.793.904	4.740.632

1. ISE BINNENLANDS BESTUUR

Voor dit inhoudelijk structurelement werden volgende **prestatie-indicatoren** gekozen:

1. De verhouding tussen de **algemene en specifieke financiering**

Dit percentage geeft de verhouding weer tussen de werkingssubsidies die de Vlaamse gemeenten en hun OCMW van andere overheidsniveaus ontvangen als algemene financiering enerzijds en de werkingssubsidies die ze ontvangen om er specifieke uitgaven mee te financieren anderzijds. Het resultaat wordt bekomen door de algemene werkingssubsidies van de gemeenten en hun OCMW voor een bepaald boekjaar te delen door de ontvangen specifieke werkingssubsidies voor hetzelfde boekjaar.

Hoe hoger het aandeel van de algemene financiering, hoe sterker de lokale autonomie. Deze indicator kadert in *SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant.*

De ontvangsten uit algemene werkingssubsidies van de Vlaamse gemeenten en OCMW's voor het boekjaar 2022 bedragen 4.027.674.000 euro. De ontvangsten uit specifieke werkingssubsidies van gemeenten en OCMW's voor 2022 bedragen 2.482.042.000 euro. De verhouding tussen beide bedraagt 162,27% (absolute cijfers afgerond op het duizendtal en volgens de rekeningen 2022 die beschikbaar waren op 2 oktober 2023).

2. De verhouding tussen de **lokale uitgaven en de Vlaamse uitgaven**

Dit percentage geeft de verhouding weer tussen de uitgaven van de lokale besturen en de uitgaven van de Vlaamse overheid. Het resultaat wordt bekomen door de uitgaven van de lokale besturen voor een bepaald boekjaar te delen door die van de Vlaamse overheid voor hetzelfde boekjaar.

Hoe hoger dit verhoudingsgetal, hoe sterker de relatieve positie van onze lokale besturen in de totale Vlaamse overheidsbestedingen. Deze indicator past in *SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant*.

De totale Vlaamse uitgaven voor boekjaar 2022 bedragen 48.289.448.000 euro². De totale lokale uitgaven voor 2022 bedragen 17.920.035.000 euro³. De verhouding tussen beide bedraagt 37,11%. Hoe hoger de verhouding tussen beide, hoe sterker de relatieve positie van onze lokale besturen in de totale Vlaamse overheidsbestedingen.

3. Het **inwonersaantal** per gemeente

Dit cijfer geeft het gemiddelde weer van het aantal inwoners per gemeente. Hiertoe wordt het bevolkingsaantal van het Vlaams Gewest gedeeld over het aantal gemeenten.

Het uitgangspunt is dat gemeenten met een klein inwonersaantal niet voldoende bestuurskrachtig zijn om de grote uitdagingen in de huidige maatschappij op te nemen. Er zullen uiteraard uitzonderingen zijn, maar over het algemeen worstelen gemeenten met een klein inwonersaantal met de uitdagingen van de 21e eeuw.

Fusies van gemeenten (OD 2.2) hebben een rechtstreekse impact op deze indicator. Door het aantal gemeenten te verminderen stijgt het gemiddeld aantal inwoners per gemeente.

In 2023 bestaat het Vlaamse Gewest uit 300 Vlaamse gemeenten. Deze gemeenten hebben samen 6.774.807 inwoners (inwonersaantal op 1/1/23). Het gemiddeld inwonersaantal van een Vlaamse gemeente is ongeveer 22.600 (22.582,69 exact).

De 13 centrumsteden hebben een aanzienlijke invloed op dit gemiddelde. De andere 287 gemeenten hebben samen 5.073.971 inwoners. Zonder de centrumsteden is het gemiddeld inwonersaantal van een Vlaamse gemeente bijgevolg ongeveer 17.700 (17.679,34 exact).

Van de 28 Vlaamse gemeenten in de 13 trajecten die moeten leiden tot een fusie op 1/1/2025, is het gemiddeld inwonersaantal ongeveer 37.900 (37.890,86 exact). Door de fusie stijgt het gemiddeld inwonersaantal significant tot ongeveer 81.600 inwoners (81.611,08 exact). Zonder de centrumsteden (Antwerpen en Hasselt) stijgt het gemiddelde inwonersaantal in de fusietrajecten van ongeveer 17.000 (16.987,81 exact) naar ongeveer 38.300 (38.331,64 exact).

Als alle 13 fusietrajecten succesvol afgerond worden, stijgt het gemiddelde inwonersaantal van een Vlaamse gemeente naar ongeveer 23.800 (23.771,25 exact). Zonder de

² Afgerond op het duizendtal.

³ Afgerond op het duizendtal en volgens de rekeningen die beschikbaar waren op 2 oktober 2023.

centrumsteden komt het gemiddelde inwonersaantal van een Vlaamse gemeente uit op ongeveer 18.400 (18.445,02 exact). In beide gevallen zorgt dit voor gemiddelde stijging van het inwonersaantal van ongeveer 6%.

1.1. Relancemaatregelen

1.1.1. Fietspaden

De Vlaamse Regering investeert in infrastructuur, niet in het minst fietsinfrastructuur, om het maatschappelijk en economisch weefsel te herstellen na de zware impact van COVID-19. Zoals ik eerder al vermeldde, dragen die investeringen niet alleen bij aan de economische relance, ze ondersteunen ook een duurzamere manier van verplaatsen. Ze zijn dus goed voor het klimaat, de gezondheid én de economie. Aangezien de lokale besturen beheerders zijn van de gemeentewegen, kunnen ook zij in belangrijke mate bijdragen aan de uitbreiding van de bestaande fietsinfrastructuur.

Met het Kopenhagenplan ondersteunt Vlaanderen hen daarbij financieel om een bijkomende inspanning te doen. Dat plan werd vastgelegd bij besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2021 tot toekenning van een projectsubsidie aan de Vlaamse gemeenten voor investeringen in fietsinfrastructuur en werd bij besluit van 8 juli 2022 verder verfijnd. Bij besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 werd ook een provinciaal luik uitgewerkt.

In totaal heeft Vlaanderen maximaal 157 miljoen euro uitgetrokken voor dit plan. Tot en met eind 2025 kunnen de gemeenten en provincies hun aangemelde projecten uitvoeren en een subsidie aanvragen. Het subsidiebedrag werd in eerste instantie bij wijze van trekkingsrechten verdeeld over de gemeenten o.b.v. het inwonersaantal. In 2024 en de komende jaren voeren de lokale besturen de aangemelde projecten uit en zal het Agentschap Binnenlands Bestuur de voorschotten (ten belope van 80%) uitbetalen en nadien, na afronding van de projecten, de saldi.

1.1.2. Gemeenten zonder gemeentehuis

Met het relanceproject Gemeente zonder gemeentehuis ondersteunt Vlaanderen de digitalisering van de lokale besturen. Burgers, ondernemers en verenigingen verwachten van hun gemeente een efficiënte, toegankelijke dienstverlening met ruimte voor proactief advies en maatwerk bij complexere vragen.

In 2024 volgen we de lokale besturen verder op en ondersteunen we hen verder bij het uitvoeren van hun ingediende projecten. Het gaat om de projecten die in 2022 door in totaal 64% van alle lokale besturen ingediend werden als penhouder of mede-indiener. Er zijn 6 innovatieve projecten afgelopen en 16 zijn in nog in administratieve afronding. Er zijn nog 39 grotere projecten die in 2024 ondersteund en opgevolgd zullen worden.

Ook zetten we in 2024 verder in op de actieve kennisdeling over digitalisering en opleiding van medewerkers in lokale besturen op het vlak van een inclusief dienstverleningsontwerp.

Deze verdere opvolging, ondersteuning en kennisverspreiding draagt ertoe bij de impact op de burger te maximaliseren en de resultaten te consolideren.

1.1.3. Zomerscholen

In een zomerschool krijgen kinderen en jongeren gedurende minimaal 10 dagen in juli of augustus een aanbod op maat om leerachterstand te voorkomen of te verhelpen, in combinatie met spel, cultuur en sport. Deelname is vrijwillig en kosteloos.

Met de decretale verankering van de zomerscholen (bij decreet van 3 juni 2022) is er een duidelijk kader om elk jaar in juli en augustus zomerscholen te organiseren, ook in 2024. De organisatoren van zomerscholen moeten niet meer wachten tot ze info krijgen door

een jaarlijkse oproep. De voorwaarden en de ondersteuning liggen vast, zodat een gemeentebestuur lang op voorhand kan plannen, vrijwilligers kan zoeken, contacten kan leggen met partners, afspraken voor meerdere jaren kan maken, enz.

Dit is een cofinanciering met mijn collega-minister van Onderwijs, waarvoor we in 2024 elk een budget van 5 miljoen euro uittrekken.

1.2. SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant

OD 1.1 We zetten in op regiovorming van onderuit

De Vlaamse Regering zet in op regiovorming als overlegmodel met de burgemeesters als spilfiguren. Regiovorming creëert geen nieuwe bestuurslaag, noch doet het afbreuk aan de huidige bevoegdheidsverdeling tussen verschillende bestuursniveaus. Het is een afbakenings- en stimuleringstraject dat bijkomende opportuniteiten biedt voor betere strategische en transversale afstemming binnen de referentieregio en voor meer transparantie en daadkracht. De kadernota van 9 oktober 2020 geeft de visie van de Vlaamse Regering op regiovorming weer. Op 12 maart 2021 keurde de Vlaamse Regering een nieuwe kadernota goed die het vervolgtraject vaststelt. Met de beslissing van 4 februari 2022 over de regioafbakening van Limburg kwam er een einde aan het afbakeningstraject.

Lokale transitie

De regioafbakening is voor de lokale besturen het startpunt om hun samenwerkingsverbanden af te stemmen op de referentieregio's.

Op 3 februari 2023 bekrachtigde de Vlaamse Regering het decreet over regiovorming en tot wijziging van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, hierna het Regiodecreet genoemd. Het Regiodecreet zorgt voor een decretale verankering van de referentieregio's en definieert het concept, het toepassingsgebied, de principes en de gevolgen van regiovorming, specifiek voor die lokale samenwerkingsverbanden. Het Regiodecreet bevat ook een procedure voor afwijkingsaanvragen. Op 24 maart 2023 keurde de Vlaamse Regering het uitvoeringsbesluit goed dat de communicatie over de afwijkingsaanvragen regelt. In 2023 behandelde ik enkele afwijkingsaanvragen. Als er nog aanvragen volgen, zal ik dit werk in 2024 verderzetten.

Lokale besturen die hun samenwerkingsverbanden willen afstemmen op de referentieregio's, kunnen ook in 2024 een beroep doen op het ondersteuningspakket van het Labo Regiovorming.

Daarnaast konden lokale besturen die het bovenlokaal landschap in hun regio of subregio eenvoudiger en transparanter willen maken een ondersteuningsaanvraag indienen. In totaal diende 13 (sub)regio's een aanvraag in waaruit de jury 4 trajecten koos. Het gaat om de aanvragen ingediend door de Vlaamse Ardennen, Regio Brugge, de Rupelstreek en een cluster van lokale besturen uit Oost-Brabant. De ondersteuning bestaat uit procesbegeleiding door een extern bureau bij het doorlopen van een vereenvoudigingstraject. Tegen eind 2024 wordt een vereenvoudigingsplan uitgetekend. Met de kennis en praktijkervaring uit de begeleiding van de vereenvoudigingstrajecten wordt ook een inspiratiegids opgemaakt.

In 2021 ben ik gestart met een ronde van de burgemeestersoverleggen. Ik luisterde er vooral naar hoe hun werking in elkaar zit, waar ze mee bezig zijn, en met welke knelpunten

zij geconfronteerd worden. Goede praktijken delen we met de andere regio's en subregio's, de drempels inventariseren we en pakken we aan.

In 2021 gingen we in samenwerking met de VVSG van start met het project 'Labo Regiovorming'. Dit project heeft tot doel om het burgemeestersoverleg en andere (sub)regionale fora te versterken en ondersteuning te bieden aan regio's en subregio's. De werking van het Labo Regiovorming, die eind 2023 afloopt, wordt momenteel geëvalueerd. Als de evaluatie positief is, zal ik de Vlaamse Regering vragen het Labo Regiovorming te verlengen voor de periode 2024-2025.

Regio's willen ook heel concrete maatschappelijke uitdagingen aanpakken. Daarbij botsen zij soms op hinderpalen op Vlaams of federaal niveau, niet in het minst omdat die uitdagingen vaak meerdere beleidsdomeinen overschrijden. Samen met het Labo Regiovorming en het Agentschap Binnenlands Bestuur identificeren en ondersteunen we intussen 12 concrete doorbraken in specifieke regio's die zich daarvoor kandidaat hebben gesteld. We spreken Vlaamse en federale overheidsinstanties in 2024 verder aan om deze hinderpalen samen aan te pakken.

Het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing zal ook in 2024 instaan voor wetenschappelijke ondersteuning en begeleiding. Begin 2024 zal het Steunpunt de tussentijdse evaluatie van de regiovorming afronden.

Impactanalyse

De regioafbakening is ook voor Vlaanderen het startpunt om de door Vlaanderen opgelegde of gestimuleerde samenwerkingsvormen af te stemmen op de referentieregio's.

We passen de sectorale regelgeving aan de regiovorming aan. Elke sector kan daar zelf een beleidsinitiatief rond nemen. Daarnaast coördineer ik een traject voor een verzameldecreet en een verzamelbesluit, dat de aanpassingen aan de sectorregelgeving bundelt die niet in sectorspecifieke regelgevingstrajecten zijn gevat. Het voorontwerp van verzameldecreet zal eerstdaags principieel goedgekeurd worden, de Vlaamse Regering gaf op 14 juli 2023 haar principieële goedkeuring aan het voorontwerp van verzamelbesluit.

Ook met de federale overheid is de dialoog gestart over de afstemming van hun regionale afbakeningen op de referentieregio's. We zetten de dialoog in 2024 verder.

In 2024 zal ik een laatste keer aan de Vlaamse Regering rapporteren over de voortgang van het project regiovorming.

OD 1.2 We vereenvoudigen het scala aan verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen

In 2024 zal ik samen met mijn collega-minister voor Omgeving de gemeenten en afvalintercommunales ondersteunen in hun traject om de werkingsgebieden van de afvalintercommunales te optimaliseren, rekening houdend zowel met de doelstellingen van regiovorming als met de doelstellingen voor een efficiënt en duurzaam afvalstoffenbeleid. Samen met mijn collega-minister voor Omgeving heb ik de gemeenten en afvalintercommunales hierover ingelicht.

Het uiteindelijke doel is om ten laatste op 31 december 2025 de conclusies van het onderzoek voor te leggen aan de Vlaamse Regering. Dat betekent dat de sector uiterlijk op die datum duidelijkheid krijgt over de werkingsgebieden van de afvalintercommunales die op 1 januari 2037 gerealiseerd moeten zijn. De vastlegging van de werkingsgebieden doet geen afbreuk aan de mogelijkheid van de betrokken verenigingen om een afwijking op de regioconformiteit van het werkingsgebied aan te vragen.

Met het oog op een actuele en accurate opvolging van de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen ontwikkelt het Agentschap Binnenlands Bestuur een databank die een volledig overzicht biedt van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Deze databank zal op termijn openbaar raadpleegbaar zijn voor iedereen. In afwachting daarvan, zijn gegevens over de samenwerkingsvormen van de lokale besturen alsook de verzelfstandigde agentschappen van de gemeenten en provincies nu reeds raadpleegbaar in het organisatieregister via de website www.vlaanderen.be. Ook aan dit register blijven we werken om de datakwaliteit te optimaliseren en de transparantie rond de opvolging van de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen te verhogen.

1.3. SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie

OD 2.1 We zorgen voor meer autonomie en beleidsvrijheid voor gemeenten

Op 4 februari 2022 werd de commissie decentralisatie opgericht. Deze commissie, samengesteld uit vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering en de lokale besturen (VVSG), onderzocht binnen alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid de mogelijkheden om de lokale besturen nog meer autonomie en beleidsvrijheden toe te kennen. En dit bovenop de afspraken die reeds in het regeerakkoord 2019-2024 zijn opgenomen. Het is immers de visie van deze Vlaamse Regering om de lokale besturen het volle vertrouwen te schenken. Vlaanderen definieert de strategische beleidsambities, bepaalt de algemene spelregels en stelt zich op als kennispartner. De lokale besturen krijgen de nodige autonomie en bevoegdheden om invulling te geven aan deze beleidsambities, conform het subsidiariteitsprincipe.

Het eindrapport met het decentralisatieprogramma, zijnde de decentralisatievoorstellen waarover men tot een akkoord is gekomen om te decentraliseren (53 van de 61 oorspronkelijk geformuleerde voorstellen), werd op 13 januari 2023 aan de Vlaamse Regering meegedeeld. In het najaar van 2023 wordt het voortgangsrapport opgemaakt. Dit rapport geeft de voortgang weer van het goedgekeurd decentralisatieprogramma. Het voortgangsrapport wordt begin januari 2024 aan de Vlaamse Regering meegedeeld ter kennisgeving.

OD 2.2 We stimuleren fusies van gemeenten

Op 10 juli 2020 keurde de Vlaamse Regering een kadernota goed met stimulerings- en ondersteuningsmaatregelen voor vrijwillige fusies van gemeenten. Met mijn beleid zet ik in de eerste plaats in op het stimuleren van zo veel mogelijk gemeenten om een fusie aan te gaan. Daarnaast wil ik de lokale besturen zo goed mogelijk ondersteunen bij het nemen van de beslissing tot fusie en bij de implementatie daarvan.

Stimulerende maatregelen

Een belangrijke stimulans is de schuldovername, het financieel ondersteuningspakket voor fusieoperaties die ingaan op 1 januari 2025 en een schaalgrootte van ten minste 20.000 inwoners hebben. Op 29 januari 2021 keurde de Vlaamse Regering het besluit goed dat de voorwaarden voor de schuldovername vaststelt. De regeling voor de tijdelijke verhoging van het aantal uitvoerende politieke mandatarissen blijft behouden. De garantieregeling voor het gemeentefonds en het investeringsfonds wordt doorgetrokken naar het openruimtefonds.

Bij de vorige fusies is gebleken dat het organiek kader in het decreet over het lokaal bestuur op een aantal punten kan worden geoptimaliseerd. De optimalisaties werden

doorgevoerd met het decreet van 16 juli 2021 tot wijziging van diverse decreten, wat betreft versterking van de lokale democratie.

In 2021, 2022 en 2023 heeft dit stimuleringspakket geleid tot 13 principiële beslissingen tot fusie. De provincie Antwerpen telt 1 fusietraject, Antwerpen-Borsbeek. In de provincie Limburg zijn er 4 trajecten: Bilzen-Hoeselt, Borgloon-Tongeren, Ham-Tessenderlo en Hasselt-Kortesseem. Ook Oost-Vlaanderen telt 4 fusietrajecten: Lochristi-Wachtebeke, Lokeren-Moerbeke, De Pinte-Nazareth en Melle-Merelbeke. Vlaams-Brabant heeft 1 fusietraject: Galmaarden-Gooik-Herne. In de provincie West-Vlaanderen zijn er 2 trajecten: Ruiselede-Wingene en Meulebeke-Tielt. Tot slot is er 1 provinciegrensoverschrijdend traject: Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht. Voor deze fusietrajecten samen, en rekening houdend met de bevolkingsaantallen op 1 januari 2022, bedraagt de maximale schuldovername door de Vlaamse overheid ruim 273 miljoen euro.

In het fusietraject Lokeren-Moerbeke werd het gezamenlijk voorstel tot samenvoeging al genomen. Het is mijn hoop en verwachting dat ook in de andere 12 fusietrajecten de betrokken gemeenteraden voor het einde van 2023 de definitieve beslissing tot fusie zullen nemen. Eind 2023 zal ik voor elk traject een voorontwerp van fusiedecreet aan de Vlaamse Regering voorleggen. Het is de bedoeling dat de fusiedecreten in het voorjaar van 2024 in het Vlaams Parlement besproken worden.

Ondersteunende maatregelen

Binnen de Vlaamse overheid is een werkgroep opgericht die een impactanalyse uitvoert naar de concrete gevolgen van een gemeentelijke fusie op de Vlaamse regelgeving, administratieve praktijken en digitale toepassingen. De impactanalyse werd in 2021 afgerond. De functioneel bevoegde administraties en ministers weten welke regelgeving zij moeten aanpassen in functie van gemeentelijke fusies. Daarnaast coördineer ik een traject voor een verzameldecreet en een verzamelbesluit, dat de aanpassingen aan de sectorregelgeving bundelt die niet in sectorspecifieke regelgevingstrajecten zijn gevat. Het voorontwerp van verzameldecreet zal eerstdaags principieel goedgekeurd worden. De Vlaamse Regering gaf op 14 juli 2023 haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van verzamelbesluit.

Op 23 december 2022 besliste de federale regering op mijn verzoek om een coördinerend minister en een coördinerende administratie aan te stellen om de impact te onderzoeken van de lopende Vlaamse fusietrajecten op de federale materies. Er werd ook een Vlaams-federale werkgroep opgericht, die op 27 juni 2023 een eerste maal bijeenkwam om voor de federale bevoegdheden een impactanalyse uit te voeren. De federale impactanalyse zal in het najaar van 2023 afgerond worden.

Nu het beleid inzake vrijwillige fusies is uitgetekend, ligt de kern van de activiteiten voor 2024 bij de ondersteuning van de individuele fusietrajecten.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur stelt een draaiboek "vrijwillige fusies van gemeenten" ter beschikking. Dit draaiboek reikt fuserende gemeenten handvaten aan om dit belangrijke veranderingstraject in goede banen te leiden. In 2023 kreeg het draaiboek enkele keren een update. Ook in 2024 zal het draaiboek actueel gehouden worden.

In 2024 zal ik een laatste keer aan de Vlaamse Regering rapporteren over de vrijwillige fusies van gemeenten.

OD 2.3 We verbeteren de organieke regelgeving en versterken daarbij de gemeenteraad

De afgelopen jaren zette ik met drie wijzigingsdecreten in op de versterking van de lokale democratie en de modernisering van de organieke regels voor de lokale besturen. In het verlengde hiervan werden in 2023 wijzigingen aangebracht aan een aantal besluiten van de Vlaamse Regering.

Dit traject ter versterking van de lokale democratie en verbetering van de organieke regels zet ik ook door in het ontwerp van decreet dat de regering op 23 juni 2023 definitief heeft goedgekeurd en dat ik heb ingediend bij het parlement (cf. infra, OD 3.1.). Dat ontwerp van wijzigingsdecreet focust op de organisatie van de lokale verkiezingen maar het zet ook in op een vlotte installatie van de organen van de lokale besturen waarbij maximaal wordt ingezet op coalitievorming die gebaseerd is op de verkiezingsuitslag. Zo regelt het een verplicht gebruik van modellen van voordracht van schepenen en andere mandaten die pas op de dag van de verkiezingen beschikbaar zullen zijn, waardoor voorakkoorden worden tegengegaan.

Met hetzelfde doel voor ogen, zal ik eind 2023/begin 2024 de uitvoeringsbesluiten met betrekking tot de rechtspositieregeling verder verfijnen (cf. infra, OD 2.4).

Tot slot zal de huidige regelgeving over de begraafplaatsen en de lijkbezorging worden gewijzigd. Op 29 september 2023 werd het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 16 januari 2006 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en van het decreet van 12 juli 2013 houdende toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en crematoria, definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Na de publicatie van het aankomend wijzigingsdecreet in het Belgisch Staatsblad, zullen de aanpassingen aan de uitvoeringsbesluiten en de omzendbrieven zo snel mogelijk volgen en uiterlijk in 2024 gerealiseerd worden.

OD 2.4 We maken een nieuwe minimale rechtspositieregeling die lokale besturen toelaat een modern personeelsbeleid te voeren

Met het rechtspositiebesluit van 20 januari 2023 wordt maximaal uitvoering gegeven aan het regeerakkoord 2019-2024 (Binnenlands bestuur en stedenbeleid, 2.2.3.) en de beleidsnota door:

- een minimale kaderregeling op te stellen, waarbinnen zoveel mogelijk keuzevrijheid en autonomie aan de besturen wordt overgelaten;
- meer en vlottere mobiliteit mogelijk te maken van het personeel in en tussen overheidsniveaus en de private sector;
- de verschillen tussen statutaire en contractuele personeelsleden verder af te bouwen.

Ondertussen is ook werk gemaakt van twee wijzigingen aan het rechtspositiebesluit van 20 januari 2023.

Het eerste wijzigingsbesluit betreft, naast het verhelpen van een aantal anomalieën, in hoofddoel de gedeeltelijke omzetting van de Europese richtlijn 2019/1158 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers. Dit ontwerp werd een eerste maal principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 9 juni 2023 en zal, na het doorlopen van de verplichte adviesrondes uiterlijk begin 2024 definitief goedgekeurd zijn.

In een tweede wijzigingsbesluit wordt aan het decreet van 16 juni 2023 in hoofddoel uitvoering gegeven door de verdere modaliteiten vast te stellen voor de beëindiging van het statutaire dienstverband bij de lokale en provinciale besturen. Tegelijk wordt een verdere gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn (EU) 2019/1158 van het Europees Parlement gerealiseerd. Dit ontwerp van wijzigingsbesluit werd een eerste maal principieel

goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 6 juli 2023 en zal, na het doorlopen van de verplichte adviesrondes uiterlijk begin 2024 definitief goedgekeurd worden.

OD 2.5 We verfijnen verder het ondersteuningsaanbod ten aanzien van de lokale besturen

In de voorbije regeerperiode werd een doorgedreven hervorming van het bestuurlijk toezicht op de lokale besturen gerealiseerd. De evolutie van afbouw en vereenvoudiging van het bestuurlijk toezicht is een voortzetting van het beleid dat jaren geleden werd ingezet en is ingegeven door het groter vertrouwen in de autonomie van de lokale besturen. Het algemeen bestuurlijk toezicht zal verder op een restrictieve manier toegepast worden. Het goedkeuringstoezicht wordt op 1 januari 2024 verder afgebouwd, zoals dit in het Regiodecreet van 3 februari 2023 is opgenomen. Dat decreet bevat een grondige hervorming van het toezicht van de Vlaamse Regering op de oprichting en de statutenwijzigingen van de dienstverlenende en de opdrachthoudende verenigingen en van de verenigingen en vennootschappen voor maatschappelijk welzijn. In overleg met de administratie zal de procedure van dit vernieuwde toezicht verder op punt gezet en toegepast worden (zie ook OD 1.2).

Het Agentschap Binnenlands Bestuur zet in 2024 de ingeslagen weg verder richting een meer coachende en ondersteunende rol, waarbij het Agentschap Binnenlands Bestuur steeds meer optreedt als kennisadministratie en partner van de lokale besturen. Daarbij zal in de ondersteuning nog meer de nadruk worden gelegd op het creëren, versterken en grijpen van opportuniteiten door de lokale besturen. Goede praktijken, draaiboeken, modellen, rapporten en inspirerende voorbeelden zullen meer onder de aandacht gebracht worden. Het gaat onder meer over: het draaiboek voor de fusies (OD 2.2), de ondersteuning bij de implementatie van de nieuwe rechtspositieregeling (OD 2.4), de ondersteuning bij de installatie van de nieuwe bestuursorganen in december 2024 (OD 3.1), de ondersteuning bij de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen van 13 oktober 2024 (OD 3.2), en de ondersteuning van het labo burgerparticipatie (OD 3.3) en tal van andere voorbeelden.

1.4. SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie

OD 3.1 We moderniseren de regels van de lokale democratie

Op 23 juni 2023 heeft de Vlaamse Regering een ontwerp van decreet, dat een aantal wijzigingen aanbrengt in de kiesdecreten en in het decreet lokaal bestuur, definitief goedgekeurd, waarna het zal voorgelegd worden aan het Vlaams Parlement voor bespreking en stemming, uiterlijk in het najaar van 2023.

Tegelijkertijd bereid ik de nodige uitvoeringsbesluiten voor, waarvan een aantal in 2023 aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Ook de opmaak van modellen en formulieren is in 2023 gestart. Dat wordt verdergezet en zal waarschijnlijk in het eerste kwartaal van 2024 worden beëindigd.

Tijdens het tweede kwartaal van 2024 zullen de onderrichtingen worden opgesteld voor de diverse actoren in het verkiezingsproces: de magistraten, de hoofd-, stem- en telbureaus, de gemeenten en provincies.

Er wordt een helpdesk opgericht die alle vragen beantwoordt van burgers, kandidaten, partijen, besturen en medewerkers aan de verkiezingen.

Na de lokale verkiezingen zal het Agentschap Binnenlands Bestuur starten met een evaluatie van het verkiezingsproces, zowel op juridisch vlak, als op vlak van organisatie en communicatie. Een verslag van die evaluatie zal wellicht in 2025 worden opgeleverd.

De omzendbrief betreffende de start van de lokale en provinciale bestuursperiode is in voorbereiding en het doel is om deze tegen midden 2024 te bekrachtigen en te communiceren naar de lokale besturen. Het Agentschap Binnenlands Bestuur zal informatiesessies organiseren voor de lokale besturen met het oog op een vlot verloop van de installatievergadering van de nieuwe bestuursorganen in december 2024.

In 2024 worden de modellen van de akten van voordracht voor de uitvoerende mandaten van de verschillende lokale bestuursorganen vastgesteld.

OD 3.2 We organiseren de lokale en provinciale verkiezingen van oktober 2024

In 2024 is de laatste rechte lijn ingezet in de voorbereiding van de lokale en provinciale verkiezingen van 13 oktober 2024.

De softwarewijzigingen aan het kandidaten- en resultatenbeheer en het doorsturen naar nieuwsmedia worden gecertificeerd.

	Bedrag 2024 (in euro)
Uitgaven voor certificering van de softwarewijzigingen aan het kandidaten- en resultatenbeheer + doorsturen naar nieuwsmedia.	100.000

Het beheer, de hosting en de diensten van verschillende digitale toepassingen worden opgezet:

- verkiezingssoftware: kandidatenbeheer, contactenbeheer, resultatenbeheer, verzending resultaten naar de media;
- resultatenwebsites;
- digitalisering van de aangifte van verkiezingsuitgaven.

	Bedrag 2024 (in euro)
Exploitatie en diensten i.v.m. software kandidaten- en resultatenbeheer + doorsturen naar nieuwsmedia. Inbegrepen helpdesk.	1.123.000
Exploitatie, hosting en diensten i.v.m. software digitale aangifte verkiezingsuitgaven	90.000
Hosting digitale systemen kandidaten- en resultatenbeheer	1.000.000
Hosting resultatenwebsite lokale verkiezingen	146.000

Het Agentschap Binnenlands Bestuur verzorgt alle noodzakelijke voorbereidingen (huur/aankoop materiaal,...) zodat de digitale stemming vlot kan verlopen. Er wordt in (technische) ondersteuning voorzien met o.a. de diagnose, monitoring en probleemoplossing van stemcomputers (inclusief externe helpdesk). Het Agentschap Binnenlands Bestuur maakt daarenboven de stempakketten op.

	Bedrag 2024 (in euro)
Technische ondersteuning digitale stembureaus op dag verkiezingen + helpdesk	2.375.000
Stemcomputers: 'consumables'	196.000
Stemcomputers: diensten	75.000
Voorbereiding en technische ondersteuning digitale stemming	19.000
Strategische voorraad stemcomputers (huur)	95.000

De beveiligde 'war room' wordt opgezet. Het Agentschap Binnenlands Bestuur lanceert een helpdesk die alle vragen beantwoordt van burgers, kandidaten, partijen, besturen en medewerkers aan de verkiezingen. Tot slot voorziet het Agentschap Binnenlands Bestuur in het noodzakelijke logistiek- en verzegelmateriaal (enveloppen, labels, zegels).

	Bedrag 2024 (in euro)
Logistiek- en verzegelmateriaal, organisatie dag verkiezingen, facility (telefonie), diverse kosten, interne catering, beveiliging	100.000

Om tegemoet te komen aan de grote nood aan communicatie en informatie neemt het Agentschap Binnenlands Bestuur verschillende communicatie-initiatieven, zoals o.a. het creëren van een informatieve website en publicaties in de pers/sociale media.

We organiseren verschillende opleidingen en infosessies:

- opleidingen voor digitale stembureaus;
- vorming voor gemeentelijke coördinatoren en voorzitters hoofdbureaus;
- opmaak van handleidingen en video's over de fijnmazige stemresultaten, de verkiezingsuitgaven, het (digitaal) stemmen, de verkiezingssoftware;
- opmaak draaiboek voor fusiegemeenten die zich in een hybride situatie bevinden (waar dus zowel digitaal als op papier gestemd zal worden in 2024);
- een infosessie voor de media over het verspreiden van de stemresultaten;
- interne opleidingen ter voorbereiding van de flankerende maatregelen vanuit het Agentschap Binnenlands Bestuur.

	Bedrag 2024 (in euro)
Communicatie	300.000
Opleidingen van de hoofdbureaus	22.000
Opleidingen van de digitale stembureaus	44.000

Andere acties in 2024 zijn onder meer:

- de publicatie van de fijnmazige stemresultaten en de PV's zonder privacygevoelige data;
- het actualiseren van de afspraken met andere actoren zoals Bpost, NMBS en de provincies voor o.a. de uitbetaling van de presentiegelden;
- het uitrollen van de actieplannen in het kader van risico- en continuïteitsmanagement;
- na de lokale verkiezingen wordt gestart met een evaluatie van het verkiezingsproces, zowel op juridisch vlak, als op vlak van organisatie en communicatie. Een verslag van die evaluatie zal wellicht in 2025 worden opgeleverd. Het Agentschap ondersteunt ook waar nodig het college van deskundigen voor de opmaak van hun rapport voor het Vlaams Parlement.

- de uitrol van initiatieven die voortvloeien uit het actieplan verkiezingen dat streeft naar het bereiken van doelgroepen die moeilijker de weg naar de stembus vinden enerzijds en het wegnemen van drempels om te gaan stemmen anderzijds. Het actieplan 'verkiezingen' wordt gefinancierd door de middelen voorzien op het budget 'Binnenland' (SJ0-1SMC2GA-WT).

OD 3.3 We herwaarderen de gemeenteraad als hart van de lokale democratie

Als spil van de lokale democratie is de gemeenteraad het belangrijkste orgaan op het lokale bestuursniveau en moet het zijn rol ten volle kunnen opnemen. De versterking van de raad als slagkrachtig lokaal bestuursorgaan is ook in 2024 een blijvend aandachtspunt.

Het is belangrijk om te blijven nadenken hoe we de gemeenteraad verder kunnen upgraden zodat ook de functie van raadslid aantrekkelijker wordt. Het lokaal bestuur heeft als meest burgers nabij bestuursniveau nood aan sterke, beslagen en gemotiveerde raadsleden. Er zijn hierover debatsessies georganiseerd met parlementairen, wat resulteerde in een visienota over de versterking van de lokale democratie waarvan de Vlaamse Regering kennisnam.

Op 29 november 2022 lichtte ik deze nota toe tijdens de vergadering van de commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering. Daarbij werd o.m. besproken welke suggesties en voorstellen ter versterking van de gemeenteraad uitgevoerd kunnen worden. In navolging hiervan werd door een delegatie van de Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering van 19 tot 21 juni 2023 reeds een werkbezoek gebracht aan Nederland.

Daarnaast vindt er nog steeds regelmatig overleg plaats over het statuut van de lokale mandataris.

Ook in 2024, blijf ik de lokale besturen verder ondersteunen in hun rol als laboratoria van burgerparticipatie. Binnen het Labo lokale burgerparticipatie blijft men verder werken rond 2 sporen: de innovatieve burgerparticipatie en het verder uitrollen van de opgestarte experimenten rond het 'Right to Challenge'.

Wetenschappelijk onderbouwde inzichten zijn belangrijk om een efficiënt en effectief beleid te voeren. Het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing (SBV) zal ook in 2024, in het kader van zijn meerjarige opdracht, verder onderzoek doen naar lokale democratie en participatie. In het bijzonder zal het SBV de ondersteuning onderzoeken van lokale besturen als laboratoria van burgerparticipatie, met aandacht voor vernieuwingen in de beleidsparticipatie en in de co-creatie/coproductie van publieke dienstverlening. Tevens wordt vanuit een bredere focus ingegaan op de houding van de (participerende en niet-participerende) burgers, lokale politici en ambtenaren ten aanzien van (innovatieve vormen van) participatieve en representatieve lokale democratie en hun onderlinge verhouding.

1.5. SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant

OD 4.1 We versterken de gezondheid van de lokale financiën

De Vlaamse Regering heeft de lokale besturen de voorbije jaren heel wat extra middelen ter beschikking gesteld door een verruimde algemene financiering, aangevuld met tal van specifieke subsidies. Het is belangrijk om de financiering voor de lokale besturen op peil

te houden als wordt verwacht dat de lokale besturen meer bevoegdheden opnemen en meer investeren. In 2024 zal ik daarom blijven ijveren voor een sterke basisfinanciering vanuit Vlaanderen zodat de lokale besturen een stabiele en sluitende meerjarenplanning kunnen opmaken en ze de geplande investeringen kunnen uitvoeren en zelfs aanzwengelen (bv. in functie van verduurzaming). Het behoud en de versterking van de bestaande algemene financieringsstromen moet daaraan bijdragen.

Algemene financiering 2024	Geraamd budget 2024 ⁴
Vlaams Gemeentefonds	3.175.984.000
aanvullende dotatie Gemeentefonds centrumsteden	186.238.000
aanvullende dotatie sectorale subsidies	131.010.000
aanvullende dotatie compensatie overdracht provinciale instellingen	24.234.000
regularisatiepremies vroegere contingentgesco's	332.598.000
dotaties provincies Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant.	9.321.000
dotatie gebaseerd op de responsabiliseringsbijdragen van de lokale besturen	312.324.000
dotatie gebaseerd op open ruimte	123.472.000
uitvoering compensatieregeling niet-VIA-personeel VIA 6	45.239.000
Compensatie energiedividenden	29.074.000
Financiële ondersteuning gemeenten en VGC omwille van inflatie	123.380.000
Financiering kleine gemeenten met faciliteiten	1.000.000
Versterking capaciteit OCMW's ten gevolge van energiecrisis	8.580.000

Daarnaast voert het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing op dit ogenblik een evaluatie uit van het Gemeentefonds en andere algemene financieringsstromen en zal het onderzoeken in welke mate een herziening of bijstelling van de huidige verdelingsmechanismen nodig of wenselijk zijn, zodat een volgende Vlaamse Regering daarmee aan de slag kan.

De reeds ruime basisfinanciering voor de lokale besturen wordt, waar nodig, aangevuld met gerichte subsidies om specifieke uitdagingen en problematieken te ondersteunen, zoals lokale acties in het kader van klimaat en energie (LEKP), de versterking van zachte mobiliteit (Kopenhagenplan), de inzet van de lokale besturen voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne en eventuele andere beleidsdoelstellingen in de toekomst.

Verder zal het Agentschap Binnenlands Bestuur op permanente wijze de financiële situatie van de lokale besturen blijven monitoren en wordt die monitoring ook voortdurend verfijnd, dankzij nieuwe en verbeterde instrumenten en analysetools. Die monitorinstrumenten en de op basis daarvan geproduceerde analyserapporten reiken een veelheid aan data en informatie aan over verschillende thema's, die de beleidsontwikkeling

⁴ Exclusief index loonkredieten.

en –opvolging en de financiële evolutie bij de lokale besturen door de Vlaamse overheid en door de lokale besturen zelf ondersteunen.

Ten slotte zet ik samen met mijn collega-minister van Omgeving een Lokaal Bouwshiftfonds op, waarmee ik de lokale besturen financieel wil ondersteunen voor de planschaderegeling ten gevolge van gemeentelijke RUP's bij het vrijwaren van open ruimte en het omzetten van een harde bestemming naar een bouwvrije openruimtebestemming.

OD 4.2 We verhogen de correctheid en de transparantie van de lokale financiën

Gezonde lokale financiën en een correcte en transparante rapportering erover zijn belangrijk voor de lokale democratie. Kwalitatieve rapporten over de financiën van het lokale bestuur versterken de werking van de lokale democratie en de gemeenteraad. Daarom liet ik nagaan hoe we de beleids- en financiële rapportering volgens de beleids- en beheerscyclus van de lokale en de provinciale besturen (BBC) leesbaarder en bruikbaar kunnen maken voor de gemeenteraadsleden.

In 2023 zijn de resultaten van die evaluatie omgezet in een wijziging van de regelgeving over BBC. Voor 2024 geef ik aan het Agentschap Binnenlands Bestuur de opdracht om alle belanghebbenden op een gepaste wijze te informeren over de aanpassingen die van toepassing worden vanaf de planning voor 2025 voor de fusiebesturen en het meerjarenplan 2026-2031 voor alle lokale en provinciale besturen.

Die ondersteuning zal gebeuren onder de vorm van een toelichtende omzendbrief en informatiesessies. Zo krijgen de personeels- en raadsleden van de lokale en provinciale besturen en de aanbieders van BBC-software tijdig alle informatie over de regels waarmee ze in 2025 rekening moeten houden voor de opmaak van het meerjarenplan 2026-2031.

De kwaliteit van de BBC-beleidsrapporten is ook afhankelijk van de correctheid van de boekhoudkundige registraties van de lokale en provinciale besturen. Het Agentschap Binnenlands Bestuur zal de lokale besturen in 2024 verder ondersteunen bij het correct voeren van de boekhouding en de opmaak van de beleidsrapporten. Die ondersteuning gebeurt generiek, met informatie die de lokale besturen kunnen raadplegen op de website van het agentschap (informatienota's en boekhoudfiches), en individueel, met constructieve feedback aan de besturen over de vaststellingen bij de uitoefening van het bestuurlijk toezicht op de beleidsrapporten en het beantwoorden van adviesvragen die de lokale besturen stellen aan de BBC-helppes van het agentschap.

Daarnaast geef ik aan het Agentschap Binnenlands Bestuur de opdracht om ook in 2024 op geregelde tijdstippen analyserapporten over de lokale financiën te maken en te publiceren en om te blijven investeren in de ontwikkeling en actualisering van de analysetools voor de algemene publieke ontsluiting van de BBC-data op de website.

OD 4.3 We maken van de beleids- en beheerscyclus (BBC) het kader voor het strategisch en financieel beleid voor de "geconsolideerde lokale sector"

Een deel van de lokale dienstverlening gebeurt niet door de gemeente zelf, maar door entiteiten waarmee de gemeente nauw verbonden is, zoals intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, politiezones, hulpverleningszones, welzijnsverenigingen en andere verenigingen of vennootschappen voor maatschappelijk welzijn. De financiële tussenkomsten van de gemeente aan die verbonden entiteiten nemen vaak een grote hap uit het gemeentelijk budget.

In het kader van de evaluatie van de leesbaarheid en de bruikbaarheid van de beleidsrapporten is in overleg met de lokale besturen nagegaan welke maatregelen kunnen bijdragen aan een versterking van de informatie die de beleidsrapporten bevatten over die

verbonden entiteiten. De resultaten van die evaluatie zijn opgenomen in de wijziging van de uitvoeringsbesluiten over BBC. Daardoor zal de informatie over de verbonden entiteiten en de financiële middelen die er vanuit het gemeentelijk budget naartoe gaan meer op de voorgrond geplaatst worden in de beleidsrapporten van het moederbestuur. De communicatie hierover zal mee opgenomen worden in de algemene communicatie over de wijzigingen van de uitvoeringsbesluiten over BBC (zie ook O.D. 4.2).

OD 4.4 We moderniseren de regels voor de vestiging en de invordering van gemeente- en provinciebelastingen

De formele aspecten van het lokale belastingrecht zijn geregeld in het decreet van 30 mei 2008. Dat decreet regelt hoe lokale belastingen gevestigd, aangeslagen, ingevorderd en betwist kunnen worden. Als dat gepast of gewenst is, geldt daarvoor een eigen, autonome regeling. Voor zover mogelijk volgen de lokale besturen daarnaast de regels van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen en (sinds 2020) het Invorderingswetboek. Op die manier wordt een maximale eenvormigheid van het belastingrecht nagestreefd.

Eind 2019 werd het decreet al aangepast naar aanleiding van de invoering van het Invorderingswetboek. In het lopende traject wordt het decreet gemoderniseerd, om beter aan te sluiten bij recente regelgeving en te beantwoorden aan eigentijdse noden. Voor het grootste deel gaat het om terminologische wijzigingen. Daarnaast wordt het elektronisch verkeer van aanslagbiljetten en bezwaarschriften aangemoedigd, wordt rekening gehouden met de samensmelting van lokale diensten en worden de fiscale bevoegdheden en plichten van notarissen herbekeken. De wijzigingsvoorstellen worden in 2023 vertaald in een decreet, dat begin 2024 voor goedkeuring aan het Vlaams parlement zullen worden voorgelegd.

1.6. SD 5 De gemeenten ontwikkelen kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT oplossingen

OD 5.1 We zetten verder in op beleidsondersteunende monitoren

Release van de nieuwe Gemeente-Stadsmonitor 2024

Data en informatie zijn essentiële grondstoffen voor een kennisgedreven lokaal beleid. Afgelopen jaar voerde mijn administratie de grootschalige burgerbevraging uit in elke gemeente of stad in Vlaanderen, goed voor de mening van bijna 140.000 inwoners over hun gemeente.

Deze vragenlijsten worden in het najaar 2023 verwerkt tot meer dan 120 survey indicatoren. Samen met 200 indicatoren uit registerdatabanken wordt de nieuwe Gemeente-Stadsmonitor 2024 gelanceerd eind januari 2024. De resultaten zullen zeer laagdrempelig te consulteren zijn op een nieuw data-kennisplatform. Mijn administratie zal niet alleen de resultaten op maat van elk bestuur ter beschikking stellen, maar zal ook extra inzichten en synthese aanbieden voor elk lokaal bestuur. In samenspraak met de 13 centrumsteden zal een nieuwe stadsscan worden ontwikkeld in het voorjaar 2024. In de tweede helft van 2024 worden ook onderzoek en analyses uitgevoerd op de resultaten van de Gemeente-Stadsmonitor onder andere in het kader van de centrumfunctie van de centrumsteden.

Van workshops datagedreven besturen naar lerend netwerk o.b.v. de Gemeente-Stadsmonitor

Afgelopen jaar zette mijn administratie verder in op de ondersteuning van lokale besturen bij het gebruik en de inzet van de Gemeente-Stadsmonitor en in de vertaalslag van data-

kennis naar beleidsinput. Samen met een externe partner rolde ik een workshop 'evidence based lokaal beleid' uit in 55 gemeenten en steden.

In het voorjaar van 2024 zal mijn administratie samen met een externe partner inzetten op de ontwikkeling van een lerend netwerk "datagedreven beleid met Gemeente-Stadsmonitor als kennisbron". In dit lerend netwerk zullen lokale besturen kennis en concrete ervaringen delen over opportuniteiten van de Gemeente-Stadsmonitor voor lokaal kennisgedreven beleid. Het gaat onder andere over hoe lokale besturen de inzichten uit cijferreeksen kunnen vertalen naar prioritaire beleidsdoelstellingen, vnl. bij het strategisch meerjarenplan, en over hoe de Gemeente-Stadsmonitor en beleidsdata in het algemeen in te passen in het proces van beleidsontwikkeling.

Vorbereiding Gemeente-Stadsmonitor 2026-2027

Via het lerend netwerk worden noden en behoeften van lokale besturen verder gedetecteerd zodat mijn administratie de Gemeente-Stadsmonitor en haar producten hier maximaal op kan blijven afstemmen. Mijn administratie dient in 2024 eveneens de nieuwe burgerbevraging 2026 voor te bereiden, te meer valt een optimalisatie van de processen hieronder zodat we een effectieve en efficiënte burgerbevraging 2026 kunnen uitvoeren.

	Bedrag 2024 (in euro)
Optimalisatie en voorbereiding burgerbevraging 2026	30.000
Lerend netwerk datagedreven beleid met de Gemeente-Stadsmonitor	170.000
Totaal	200.000

OD 5.2 We bouwen verder aan een platform voor het hergebruik van lokaal beschikbare data

Het Agentschap Binnenlands Bestuur zal in 2024 verder monitoren hoe de lokale besturen (gemeenten, OCMW's en provincies) erin slagen hun besluiten te ontsluiten als gelinkte open data en gaat daarnaast, op vraag van de lokale besturen, verder sjablonen ontwikkelen zodat er meer specifieke data ontsloten kan worden. Ik zie dat de investeringen die de lokale besturen de laatste jaren deden nu in een stroomversnelling komen en zorgen voor een actuele bron aan waardevolle informatie. Het Agentschap Binnenlands Bestuur zal zelf verder gaan met toepassingen van hergebruik van deze data, onder meer door de in 2023 gelanceerde doorzoekbare besluitendatabank verder uit te bouwen en de transparantie en toegankelijkheid van de lokale besluitvorming naar een breder publiek te maximaliseren met oog op de lokale verkiezingen in oktober 2024.

Daarnaast stimuleer ik de lokale besturen en derden verder om zelf aan de slag te gaan met deze gegevens zodat burgers informatie eenvoudig op maat kunnen vinden. Ze kunnen hiervoor rekenen op de medewerking en ondersteuning van het Agentschap Binnenlands Bestuur. Verder bouwend op het ontsluiten van lokale besluiten als open data wil ik in 2024 de lokale besturen ondersteunen om zelf aan de slag te gaan met (nieuwe) lokale databronnen binnen hun structurele werking. Als concreet voorbeeld kijk ik naar het hergebruik van hun open data rond lokale producten en diensten binnen hun organisatie.

Ten slotte zal het Loket voor Lokale Besturen omgevormd worden tot een volwaardig hoofdloket voor de lokale besturen binnen de Vlaamse digitale dienstverleningsstrategie. Het Agentschap Binnenlands Bestuur zal van deze transformatie gebruik maken om een ruimere ondersteuning aan te bieden gericht op interbestuurlijke digitale interacties met de lokale besturen waarbij er telkens de focus gelegd wordt op maximaal hergebruik van beschikbare data.

1.7. SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven

OD 6.1 Met wijkverbeteringscontracten pakken we maatschappelijke uitdagingen op een integrale wijze aan

De wijkverbeteringscontracten richten zich specifiek op het ondersteunen van de lokale besturen bij het aanpakken van uitdagingen in kwetsbare wijken met multidimensionale en verweven problematieken en uitdagingen op vlak van bijvoorbeeld samenleven, sociale cohesie, gezondheidsbedreigende omstandigheden, veiligheidsproblematieken, economische kwetsbaarheid.

In 2021 lanceerde ik een oproep, waarbij uiteindelijk 11 wijkverbeteringscontracten een subsidie kregen toegekend. De projecten worden in 2024 – en dat tot en met 2025 – verder uitgevoerd.

OD 6.2 We zorgen voor een duidelijk kader voor de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen

Het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021, dat op 16 november 2021 in werking is getreden, creëerde een nieuw decretaal kader voor de erkenning, het toezicht en de sanctionering van lokale geloofsgemeenschappen. Net zoals in 2023, zal ik ook in 2024 erkenningsaanvragen beoordelen en waar nodig sanctieprocedures opstarten.

In 2023 vernietigde het Grondwettelijk Hof artikel 7, 3°, eerste zin, en 9°, artikel 16, 8°, en artikel 17, §1, eerste zin van het Erkenningsdecreet (arrest nr. 113/2023 van 20 juli 2023). Het Hof oordeelde dat de vrijheid van godsdienst en eredienst geschonden is voor wat betreft het verbod om buitenlandse financiering of ondersteuning te ontvangen die afbreuk doet aan de onafhankelijkheid van de lokale geloofsgemeenschap en het verbod om bedienaars van de eredienst of vervangers te hebben die rechtstreeks of onrechtstreeks bezoldigd zijn door een buitenlandse overheid. Juridisch advies wordt ingewonnen met het oog op de aanpassing van het Erkenningsdecreet in het kader van het voornoemde arrest van het Grondwettelijk Hof.

Het Erkenningsdecreet bepaalt ook de opdrachten en bevoegdheden van de Vlaamse Informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen (hierna: ISD). Deze dienst ziet toe op de naleving van de verplichtingen van de reeds erkende lokale besturen van de eredienst en onderzoekt of lokale geloofsgemeenschappen die erkend willen worden beantwoorden aan de erkenningscriteria en -verplichtingen. De ISD ondersteunt lokale geloofsgemeenschappen zodat ze in regel zijn met hun verplichtingen en adviseert mij over erkenningsaanvragen van erkenningszoekende lokale geloofsgemeenschappen en over het sanctioneren van besturen van de eredienst.

In 2024 zal de focus van de ISD liggen op het verder opvolgen van de lokale geloofsgemeenschappen die erkend werden tijdens de verkorte procedure en op het begeleiden van geloofsgemeenschappen die in deze procedure geen erkenning konden bekomen naar de normale procedure met een wachtperiode van 4 jaar. Verder zal de ISD toezicht houden op de naleving van de verplichtingen van de reeds erkende lokale besturen van de eredienst. Dit houdt ook in dat de ISD eventuele meldingen onderzoekt op hun zwaarwichtigheid, en waar nodig onderzoeken ten gronde opstart.

Daarnaast zal onderzocht worden om een kennisnetwerk uitbouwen dat lokale besturen faciliteert in hun regierol ten aanzien van lokale geloofsgemeenschappen. Hierbij worden

lokale besturen zowel versterkt in zowel hun rol als adviserende overheid aan de Vlaamse overheid in het kader van de erkenningsverplichtingen die lokale geloofsgemeenschappen moeten naleven, maar ook in hun rol met betrekking tot duurzame lokale verankering van hun lokale geloofsgemeenschappen.

Wat de lokale geloofsgemeenschappen betreft, bouwde de Thomas More hogeschool in 2023 het curriculum van een professionaliseringstraject uit. Hiermee krijgen vrijwilligers van erkende en erkenningszoekende geloofsgemeenschappen van alle strekkingen, praktische vaardigheden aangereikt om de werking van hun geloofsgemeenschap te professionaliseren, conform het Erkenningsdecreet. Deze opleiding, in de vorm van een postgraduaat, zal starten in het najaar van 2023 en loopt over de academiejaren 2023-24 en 2024-25. Hiervoor ontvangt de Thomas More hogeschool projectsubsidies van de Vlaamse regering. Er wordt ook nauw samengewerkt met de representatieve organen.

Tot slot, na de aanpassing van het Erkenningsdecreet, werd in mei 2023 aan de Universiteit Antwerpen een opdracht gegund voor een evaluatiestudie van het eredienstendecreet van 7 mei 2004. De bestaande regelgeving, vervat in het Eredienstendecreet is verouderd en de evaluatiestudie moet de nodige handvaten aanreiken voor de uitwerking van een nieuw kader voor moderne, efficiënte en werkbare eredienstbesturen met een transparante structuur. De studie moet opgeleverd zijn in maart 2024.

	Bedrag 2024 (in euro)
Personeels- en werkingskosten	3.000.000
Investerings in digitalisering en uitbouw van werking ISD	
Uitbouw kennisnetwerk lokale besturen	

OD 6.3 We bieden de lokale besturen meer mogelijkheden en stimuli om in te zetten op een adequaat en toekomstgericht beleid inzake neven- en herbestemming van eredienstgebouwen

De her- of nevenbestemming van één of meerdere parochiekerken die niet meer nodig zijn voor de eredienst blijft een thema dat in veel lokale besturen een aandachtspunt is. Tijdens deze regeerperiode heb ik samen met mijn collega-minister bevoegd voor Onroerend Erfgoed het wettelijk en organisatorisch instrumentarium uitgewerkt dat de lokale besturen beter dan voordien moet ondersteunen bij hun projecten in dit verband. Vanuit het beleidsveld binnenlands bestuur zijn we hierbij verantwoordelijk voor de niet-beschermde kerken.

Door een decretaal ingrijpen beschikken de lokale besturen vanaf 2013 over meer mogelijkheden om subsidies aan te vragen. Subsidies zijn nu ook mogelijk bij de opmaak van opmetingsplannen en bij herbestemmingsprojecten waarbij omwonenden worden geraadpleegd via een participatietraject. Bovendien zijn ook subsidies mogelijk voor basisinvesteringen aan gewezen gebouwen van de eredienst (zie het decreet van 12 juli 2013 houdende toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en crematoria, zoals het einde 2022 is aangepast).

Sinds eind 2022 is het 'Platform Toekomst Parochiekerken' operationeel. In een goede samenwerking met de lokale besturen (VVSG), de Vlaamse Bouwmeester, PARCUM en de Vlaamse Bisschoppenconferentie is dit Platform een eerstelijnsaanspreekpunt voor lokale

besturen met plannen en/of vragen inzake het herbestemmen van parochiekerken. Ik heb de ambitie om deze ondersteuning voor dit Platform ook in 2024 verder te zetten.

Tijdens het komende werkingsjaar zal ik geen verdere beleidsinitiatieven nemen. Samen met de hoger genoemde partners zal ik er mee over waken, zowel door middel van subsidieverlening aan het Platform als met mijn vertegenwoordigers in de Stuurgroep, dat het Platform de ondersteuningsinstrumenten uitwerkt en daadwerkelijke dienstverlening op maat aanbiedt, ten behoeve van de lokale besturen.

Na de lokale verkiezingen van oktober 2024 zullen de nieuwe lokale bestuursploegen een bestaand kerkenbeleidsplan moeten herbevestigen, amenderen of een geheel nieuw kerkenbeleidsplan moeten opmaken. Voor de keuzes die de lokale besturen dan zullen maken, zal het Platform desgewenst een belangrijke partner zijn.

OD 6.4 We ondersteunen lokale besturen in hun sleutelrol bij de preventie van gewelddadige radicalisering

Eén van de engagementen in het Vlaams regeerakkoord betreft de vroegtijdige detectie en preventie van gewelddadige radicalisering. Dit gebeurt met een geïntegreerde aanpak waarbij ieder betrokken Vlaams beleidsdomein instaat voor de uitvoering van enkele prioritaire doelstellingen. Op 21 mei 2021 keurde de Vlaamse Regering hiervoor het 'Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie' goed. Het actieplan loopt nog tot eind 2024.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur neemt de coördinerende rol van het beleid op. Via het Vlaams Platform Radicalisering werken we aan afstemming en samenwerking met de andere beleidsvelden en -niveaus.

Het beleid heeft echter nood aan een structurele verankering. Daarvoor zal ik nog deze regeerperiode een decreet over het Vlaamse beleid voor de bestrijding van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en schadelijke polarisatie voorleggen aan het Vlaams Parlement. In het decreet leggen we de doeleinden en scope van het Vlaamse beleid, de noodzakelijke (rand)voorwaarden voor een effectief beleid en de organisatie- en ondersteuningsstructuur vast.

Lokale besturen hebben een centrale rol in de aanpak van gewelddadige radicalisering, extremisme en schadelijke polarisatie. In 2024 zullen opnieuw subsidies worden toegekend om de aanpak van de lokale besturen omtrent deze fenomenen te versterken. Zo kunnen ze gericht inspelen op bepaalde pijnpunten die zich lokaal voordoen. De lokale besturen worden hierbij ondersteund door VVSG. Vanaf november 2023 zullen de lokale besturen zich voor een periode van 2 jaar nog extra kunnen laten ondersteunen door een expertenpool. Deze experten bieden op een aantal concrete domeinen maatwerk aan om een uitdaging die zich lokaal stelt, aan te pakken.

Schadelijke polarisatie, haatspraak en desinformatie, zowel online als offline, blijven belangrijke voedingsbodems voor extremisme waartegen ik verder zal optreden. Het project PolarProf van het Hannah Arendt Instituut dat de lokale besturen moet helpen om een lokaal actieplan rond deze thematieken te ontwikkelen, zal in 2024 worden verdergezet.

Ook het Wij-Zij project van Kazerne Dossin loopt nog tot eind 2024. Daarnaast blijft Wij-Zij verder investeren in de versterking van het netwerk: op dit ogenblik bestaat dat uit 20 partnerorganisaties die elkaar versterken in de aanpak van schadelijke polarisatie.

De LIVC-R's staan voor grote uitdagingen in de strijd tegen gewelddadige radicalisering: naast jihadistisch-extremisme verdienen ook andere vormen van gewelddadig extremisme

onze aandacht. Daarom blijf ik in 2024 verder inzetten op de versterking van de LIVC-R's. Via het 'Begeleidings- en coachingstraject LIVC-R' van VVSG worden burgemeesters geïnformeerd en gesensibiliseerd over mogelijke verbeterprocessen m.b.t. hun LIVC-werking. Daarnaast worden er gedurende de projectperiode intensieve begeleidingsprojecten voorzien voor de LIVC-R-coördinatoren. In totaal zullen in het project 36 gemeenten intensief worden begeleid, gaande van opstartende gemeenten, tot gemeenten waar de werking al lang bestaat en veel expertise werd opgebouwd.

1.8. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

BINNENLANDS BESTUUR, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	509	-63	446	0	710	710
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	31.666	31.666	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	509	31.603	32.112	0	710	710

Inhoudelijke toelichting evolutie:

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT),	4.524.756	123.495	4.648.251	4.429.744	218.513	4.648.257

lonen (LO), provisies (PR))						
Toelagen (interne stromen (IS))	0	95.000	95.000	0	31.666	31.666
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	4.524.756	218.495	4.743.251	4.429.744	250.179	4.679.923
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

SJ0-9SMCAGA-OW - EEN SAMENHANGEND BELEID INZAKE DE LOKALE EN DE PROVINCIALE BESTUREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit ontvangstenartikel worden de terugvorderingen geboekt van de kosten van de gewestelijke ontvangers. Daarnaast wordt de terugvordering van niet aangewende subsidies beleidsveld binnenland op dit artikel aangerekend.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2023	509	0	0
Bijstellingen BO 2024	-63	0	0
BO 2024	446	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kosten voor de gewestelijk ontvangers worden van de bediende besturen (gemeenten, O.C.M.W.'s) teruggevorderd op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 oktober 2018 betreffende de bijdrage van de gemeenten in de uitgaven die verbonden zijn aan de gewestelijke ontvangers.

Voor 2024 wordt 436 keuro voorzien voor de terugvordering van de kosten gewestelijke ontvangers (63 keuro minder dan in 2023). De raming werd gemaakt op basis van de theoretische budgetlast, zonder rekening te houden met indexeringen of endogene groei.

Op dit begrotingsartikel worden eveneens eventuele terugvorderingen subsidies binnenland geboekt (raming 10 keuro).

SJ0-9SMCAGD-OI - INITATIEVEN BINNENLANDS BESTUUR MET EEN DIGITAAL COMPONENT**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Pro memorie interne stroom artikel voor eventuele ontvangsten binnenlands bestuur met een digitale component.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2023	0	0	0
Bijstellingen BO 2024	0	0	0
BO 2024	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Geen wijziging bij de BO2024.

SJ0-9SMCTGG-OW - BEGROTINGSFONDS VOOR INTERBESTUURLIJKE DIGITALISERING LOKALE OVERHEDEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit ontvangstenartikel is bestemd voor de ontvangsten van betalingen voor geleverde diensten, eventuele inschrijvingsgelden, subsidies van externe overheden, middelen via sponsoring, schenkingen en legaten, terugvorderingen, schadevergoedingen/ betalingen afkomstig uit dadingen en terugvorderingen van subsidies in het kader van interbestuurlijke digitalisering voor lokale overheden. Dit artikel spijst uitgavenartikel SJ0-1SMC4GG-WT.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2023	0	0	0
Bijstellingen BO 2024	0	710	0
BO 2024	0	710	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De ontvangsten worden geraamd op 360 keuro voor diensten i.k.v. GzG-projecten en 350 keuro voor VLOCA-trajecten.

SJ0-9SMXAGF-OI - LOKAAL BOUWSHIFTFONDS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit ontvangstenartikel wordt de dotatie geboekt vanuit het BRV-fonds. Dit budget wordt vervolgens ingezet voor de compensatie van lokale besturen in het kader van planschadedossiers.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2023	0	0	0
Bijstellingen BO 2024	31.666	0	0
BO 2024	31.666	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Er wordt op dit artikel bij BO2024 31.666 keuro algemene ontvangst vanuit het BRV-fonds ingeschreven voor de werking van het lokaal bouwshifffonds.

Uitgavenartikelen

SJO-1SMC2GA-WT - EEN SAMENHANGEND BELEID INZAKE DE LOKALE EN DE PROVINCIALE BESTUREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit krediet bevat de uitgaven voor de dagelijkse werking van de beleidsondersteuning, de ondersteuning van de lokale besturen (consultancy of subsidiëring van initiatieven die de bestuurskracht van lokale besturen verhogen), de werkingskosten voor de informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen en de kosten voor de communicatie en de kennisdeling met de lokale besturen.

Daarnaast trekt de Vlaamse begroting middelen uit voor subsidies voor het niet-beschermd patrimonium van de erkende erediensten, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en voor de haalbaarheidsstudies voor neven- en herbestemmingen van parochiekerken en crematoria.

Ook het Lokaal Energie- en Klimaatplan (LEKP), zomerscholen, preventie van radicalisering, het relanceproject Kopenhagen en maatregelen in het kader van de Oekraïne-crisis worden vanuit dit krediet gefinancierd.

Kredietevolutive:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	41.485	41.485
<i>Index</i>	3	3
<i>Compensaties</i>	11.500	11.500
<i>Andere bijstellingen</i>	-3.750	-3.750
BO 2024	49.238	49.238

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van MB0-1MFH2LB-WT	20.000	20.000	LEKP: versterking vanuit Mobiliteit en Openbare Werken
Naar SJ0-1SMC2GC-WT	-8.500	-8.500	De middelen voor "versterking energiecellen OCMW's" worden op het begrotingsartikel SJ0-1SMC2GC-WT FONDSSEN LOKALE FINANCIERING geplaatst, waar ze inhoudelijk beter thuishoren
TOTAAL	11.500	11.500	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
LEKP: terugdraai collectieve wijkrenovatie	-3.750	-3.750	Bij BA2022 werd 4.250 keuro budget toegekend voor collectieve wijkrenovatie, met de afspraak dat deze middelen bij BO2023 (500 keuro) en BO2024 (3.750 keuro) zouden worden teruggedraaid.
TOTAAL	-3.750	-3.750	

SJ0-1SMC2GB-WT - ORGANISATIE VERKIEZINGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden de kosten aangerekend voor de organisatie van de verkiezingen.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	1.723	1.911
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0

<i>Andere bijstellingen</i>	7.004	7.022
BO 2024	8.727	8.933

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Lokale verkiezingen 2024	5.384	5.230	In 2024 komt het project voor de organisatie van de verkiezingen volledig op snelheid. Het budget wordt daarom verhoogd i.f.v. planning 2024.
Verkiezingen Vlaams Parlement	1.620	1.792	Deze kost betreft de bijdrage van het Vlaams Gewest aan de organisatie van de verkiezingen van het Vlaams Parlement.
TOTAAL	7.004	7.022	

SJ0-1SMC2GC-WT - FONDSSEN LOKALE FINANCIERING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de algemene financieringsmiddelen voor lokale en provinciale besturen, waaronder als voornaamste de middelen uit het Vlaams Gemeentefonds. Het betreft de volgende financieringsstromen:

- Gemeentefonds – hoofddotatie (decretaal vastgelegde groeivoet van 3,5%),
- aanvullende dotatie centrumsteden (decretaal vastgelegde groeivoet van 3,5%),
- aanvullende dotatie Elia-compensatie,
- aanvullende dotatie sectorale subsidies,
- aanvullende dotatie compensatie overdracht provinciale instellingen,
- regularisatiepremies vroegere contingentgesco's,
- dotaties provincies Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant,
- dotatie gebaseerd op de responsabiliseringsbijdragen van de lokale besturen,
- dotatie gebaseerd op open ruimte,
- uitvoering compensatieregeling niet-VIA-personeel VIA 6 en koopkracht- en kwaliteitsmaatregelen VIA 6-personeel van de publieke socio-culturele sector
- compensatie Vlaamse gemeenten voor verlies energiedividenden,
- financiële ondersteuning gemeenten omwille van inflatie,
- financiële ondersteuning voor de versterking van kleine gemeenten met faciliteiten;
- versterking energiecellen OCMW's.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	4.382.576	4.382.576
<i>Index</i>	1.478	1.478
<i>Compensaties</i>	8.500	8.500
<i>Andere bijstellingen</i>	192.900	192.900
BO 2024	4.585.454	4.585.454

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van SJ0-1SMC2GA-WT	8.500	8.500	De middelen voor "versterking energiecellen OCMW's" worden op het begrotingsartikel SJ0-1SMC2GC-WT FONDSSEN LOKALE FINANCIERING geplaatst, waar ze inhoudelijk beter thuishoren.
TOTAAL	8.500	8.500	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Verhoging investeringen: ondersteuning lokale besturen i.f.v. open ruimte	15.110	15.110	Aangroei 3,5% zoals decretaal bepaald.
Gemeentefonds hoofddotatie +3,5%	107.401	107.401	Aangroei 3,5% zoals decretaal bepaald.
Gemeentefonds aanvullende dotatie centrumsteden +3,5%	6.298	6.298	
Versterking energiecellen OCMW's	80	80	Correctie t.o.v. het budget dat bij BO2023 werd toegekend.
Compensatie verlies energiedividenden	-9.071	-9.071	Bijstelling i.k.v. decretaal vastgelegde bedragen.

Verhoging investeringen: overname 50% respo-bijdrage	43.232	43.232	Bijstelling gebaseerd op de ramingen van de responsabiliseringsbijdragen door de Federale Pensioendienst.
Compensatie inflatie en personeelskosten	29.850	29.850	Bijstelling i.k.v. decretaal vastgelegde bedragen.
TOTAAL	192.900	192.900	

SJ0-1SMC2GD-WT - INITATIEVEN BINNENLANDS BESTUUR MET EEN DIGITAAL COMPONENT

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel worden ingezet voor projecten met een digitale/technologische component om hedendaagse en innovatieve oplossingen te realiseren voor de uitdagingen waarmee binnenlands bestuur wordt geconfronteerd.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	3.972	3.772
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	150	150
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	4.122	3.922

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van SJ0-1SAC2ZZ-WT	4	4	terugdraai rugzakje 1 tijdelijke VTE cybersecurity (BA2023)
Van SJ0-1SAC2ZZ-LO	26	26	terugdraai 1 tijdelijke VTE cybersecurity (BA2023)
Van SC0-1SJA2NY-IS	120	120	terugdraai eenmalige compensatie Cyber Response team (BA2023)
TOTAAL	150	150	

SJ0-1SMC2GE-PR - PROVISIE SCREENINGSDIENST LOKALE GELOOFSGEMEENSCHAPPEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Provisie opstart Vlaamse informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De middelen voor de informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen zijn rechtstreeks ingeschreven op:

- SJ0-1SAC2ZZ-LO – LONEN (personeelsinzet)
- SJ0-1SAC2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN (rugzakjes)
- SJ0-1SMC2GA-WT – EEN SAMENHANGEND BELEID INZAKE DE LOKALE EN DE PROVINCIALE BESTUREN (werking).

SJ0-1SMC4GG-WT - BEGROTINGSFONDS VOOR INTERBESTUURLIJKE DIGITALISERING LOKALE OVERHEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit budget is hoofdzakelijk bestemd voor de aankoop van diensten om te voldoen aan vragen tot ondersteuning vanuit:

- lokale overheden in het kader van digitaliseringsprojecten waarbij zij betrokken zijn;
- entiteiten, externe overheden en derden in het kader van digitalisering van dienstverlening aan lokale overheden of dienstverlening waarbij lokale overheden betrokken zijn.

Dit artikel wordt gespijsd via middelenartikel SJ0-9SMCTGG-OW.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	710	710
BO 2024	710	710
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:**(duizend euro)**

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Interbestuurlijke digitalisering (TO=VRK; zie SJ0-9SMCTGG-OW)	710	710	Diensten ikv GzG-projecten en VLOCA-trajecten.
TOTAAL	710	710	

SJ0-1SMX2GF-WT - LOKAAL BOUWSHIFTFONDS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit budget wordt gebruikt voor de compensatie van lokale besturen in het kader van planschadedossiers.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	95.000	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-95.000	0
BO 2024	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:**(duizend euro)**

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Actualisatie financiering (cfr conceptnota bouwshiftfonds VR 2022 2302 MED.0069/2)	-95.000	0	Deze middelen worden ingeschreven op het IS-artikel (zie verder).
TOTAAL	-95.000	0	

SJ0-1SMX2GY-IS - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM) - BOUWSHIFT**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit budget wordt gebruikt voor herverdeling naar de Vlaamse Landmaatschappij in het kader van de compensatie van lokale besturen voor planschadedossiers.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	95.000	31.666
BO 2024	95.000	31.666
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:**(duizend euro)**

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Werking lokaal bouwshiftfonds 2024	95.000	31.666	Het begrotingsartikel wordt gespijst met middelen uit het BRV-fonds.
TOTAAL	95.000	31.666	

2. ISE STEDENBELEID

2.1 SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken

OD 7.1 We bestendigen en versterken de stedelijke aanpak

In 2024 zal ik geen oproep lanceren voor innovatieve stadsvernieuwingsprojecten. De getrapte jurering van de projectsubsidies, die voor het eerst werd toegepast in 2023, wordt in het voorjaar 2024 geëvalueerd.

Het 100 Wijken Platform dat LEKP-besturen ondersteunt bij de geïntegreerde realisatie van klimaat- en energiedoelen, vloeit voort uit een aanbeveling van het eindrapport 'Vernieuwde visie op stadsvernieuwing en stedelijkheid' uit 2022. Daarin werd aanbevolen om een collectief platform voor stedelijke transformatie en innovatie op te starten. Dit platform zet ik verder met het oog op de ondersteuning van de lokale besturen in hun streven naar de vooropgestelde klimaatdoelstellingen (zie ook IV. 1. A. Vlaams Energie- en Klimaatplan).

De geselecteerde projecten uit de oproep Veerkrachtige Steden na corona, die in 2021 in het kader van het relanceplan werd gelanceerd, gaan in 2024 het derde – en voorlaatste jaar van hun uitvoering in.

Sinds 2017 zijn in het Vlaams fonds ter stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen ook de middelen voor het Plattelandsfonds en het Grootstedenbeleid gekanteld. Ook in 2024 continueer ik deze middelenstromen naar de betrokken 50 plattelandsgemeenten en de 5 steden (Antwerpen, Gent, Mechelen, Oostende en Sint-Niklaas).

	Subsidiebedrag 2024 (in euro)
Plattelandssubsidies	7.472.984,20
Grootstedenbeleid	14.274.239

OD 7.2 We pakken de grootstedelijke problematieken en uitdagingen krachtadig aan

De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) treedt namens de Vlaamse Gemeenschap in Brussel op als bevoegde instantie op het vlak van gemeenschapsmateries. Door middel van een subsidie ondersteun ik de VGC in 2024 verder bij de aanpak van grootstedelijke uitdagingen. Verder wordt er nog een bijkomende compensatie toegekend aan de VGC gelet op de hoge energiekosten naar aanleiding van de energiecrisis van 620k euro, naar analogie van de compensatie die de lokale besturen ontvangen in de periode 2023-2025.

	Subsidiebedrag 2024 (in euro)
VGC	19.805.437,04

Ik voorzie subsidies om de grootstedelijke uitdagingen aan te pakken voor Dilbeek, Halle, Vilvoorde, Ninove alsook subsidies voor Denderleeuw, Zottegem en Geraardsbergen voor hun centrumfunctie als mobiliteitsknooppunten voor de regio.

	Subsidiebedrag 2023 (in euro)
--	-------------------------------

Effecten grootstedelijk gebied	4.500.000
Aanpak mobiliteitsknooppunten	2.500.000

OD 7.3 We bouwen verder mee aan Vlaanderen als slimme regio en dragen bij aan de verdere ontwikkeling van het Vlaamse smart city-ecosysteem

In het Smart Flanders-programma 3.0 staan de maatschappelijke uitdagingen slimme mobiliteit en klimaat centraal. Hiervoor ontwikkel ik ondersteunende instrumenten voor de lokale besturen en zet ik verder in op maximale kennis- en praktijkuitwisseling. Ik streef naar een duurzaam en structureel smart city-samenwerkingsverband tussen de Vlaamse steden en de relevante entiteiten van de Vlaamse overheid dat de basis vormt voor slimme oplossingen in alle Vlaamse lokale besturen.

Om tegemoet te komen aan lokale noden bied ik in 2024 ondersteuning aan steden en gemeenten bij het opzetten van een lokaal, datagedreven mobiliteitsbeleid. Dit wordt transversaal opgezet door middel van een samenwerking met o.a. het VEKA (het Vlaams Energie en Klimaatagentschap) en de VMM (de Vlaamse Milieumaatschappij). In een eerste fase zal ik de huidige praktijken, drempels en motivatoren bij steden en gemeenten in kaart brengen. Vertrekkende vanuit lokale en transversale beleidsvragen wordt vervolgens een instrumentarium uitgewerkt, dat lokale besturen in staat stelt een datagedreven werking uit te tekenen. Tot slot worden kennisopbouw en -deling rond het thema voor lokale besturen gefaciliteerd.

Ik bouw verder op het open data instrumentarium met een reeks workshops om het gebruik van het open data ondersteuningsaanbod te verhogen. Ik laat een helder communicatieplan ontwikkelen waarbij open data praktijken op een laagdrempelige manier en met herkenbare voorbeelden en toepassingen worden uitgedragen naar alle lokale besturen. De vernieuwde website van Smart Flanders speelt hierbij een belangrijke rol.

Om de maatschappelijke uitdagingen die zich vandaag bijzonder scherp stellen, te kunnen oplossen, geloof ik sterk in de inzet van technologie en data. Daarom bouw ik, samen met de minister-president en mijn collega-minister voor Innovatie, aan een slimme en duurzame regio door gemeenten en steden slim en duurzaam te maken. De Smart Region Office vervult een centrale rol in het zetten van een stap voorwaarts in de uitbouw van de slimme regio Vlaanderen ik zal daarom de faciliterende rol van de Smart Region Office blijven ondersteunen.

Met de Vlaamse Open City Architectuur (VLOCA), het digitale bouwplan voor de slimme regio Vlaanderen, zet ik verder in op een bruikbare toolbox en performante omkadering. Hiermee beoog ik een verdere samenwerking met en ondersteuning van de lokale besturen, hun ICT-partners en kennisinstellingen bij de uitrol van slimme oplossingen voor hun toenemende uitdagingen. Ik werk hiervoor samen met de Smart Region Office, VLAIO City of Things, Gemeente zonder Gemeentehuis, Lokaal Digitaal en zorg voor afstemming en koppeling met de Vlaamse digitale bouwblokken en projecten. De VLOCA-kennishub wordt verder ontwikkeld.

Cyberveiligheid voor lokale besturen is en blijft een belangrijk thema. Dat blijkt uit verschillende rapporten van o.a. Audit Vlaanderen. Daarom zal ik steden en gemeenten in 2024 blijven ondersteunen in het verbeteren van de beveiliging van hun digitale omgeving. Op basis van de geleerde lessen van de voorbije jaren ontwikkel ik samen met het Agentschap Binnenlands Bestuur, Digitaal Vlaanderen en Audit Vlaanderen een geïntegreerde strategie cyberveiligheid voor lokale besturen. Het huidige ondersteuningsaanbod blijft bestaan en wordt indien nodig uitgebreid. De ontwikkelde

“toolkit cyberveiligheid” voor lokale besturen wordt verder uitgebouwd en kenbaar gemaakt, in samenwerking met het Vlaamse Cyber Response Team. Ik laat mijn administratie ook onderzoeken hoe we de lokale besturen bijkomend nog kunnen helpen om het ICT-veiligheidsorganisatie op punt te stellen en onderzoeken we de mogelijkheden om een richtinggevend kader op te stellen. Verder bied ik de mogelijkheid aan lokale besturen om de robuustheid van hun digitale systemen te scannen en, indien nodig, te optimaliseren. Lokale besturen kunnen daarvoor opnieuw een ICT-veiligheidsaudit laten uitvoeren, met cofinanciering.

	Bedrag 2024 (in euro)
Cofinanciering ICT- audits	200.000

OD 7.4 We nemen als Vlaamse overheid deel aan stedelijke netwerken en overlegorganen en stimuleren de deelname van andere actoren en lokale besturen aan de Europese en internationale netwerken

In de eerste helft van 2024 neemt België het EU-voorzitterschap waar. Voor wat Stedenbeleid betreft, neemt het Brussels Gewest de trekkersrol op. Ikzelf en mijn administratie leveren de nodige ondersteuning en zullen waar wenselijk zorgen voor een stedelijke input in evenementen die door het Agentschap Binnenlands Bestuur worden georganiseerd.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur staat ook mee in voor de verdere opvolging en uitbouw van de EU Urban Agenda.

Kennisdeling rond Europese stedelijke aangelegenheden met de lokale besturen en andere Vlaamse overheidsinstanties blijft eveneens een belangrijk aandachtspunt, onder meer door deelname aan de Interstedelijke Reflectiegroep. Hiervoor werkt het team Stedenbeleid van het Agentschap Binnenlands Bestuur actief samen met verschillende actoren, waaronder VLEVA, VVSG, het Kenniscentrum Vlaamse Steden en het Departement Buitenlandse Zaken.

OD 7.5 Stedenbeleid is een referentiepunt voor de Vlaamse steden

Aanvullend op wat ik in OD 5.1 (We zetten verder in op beleidsondersteunende monitoren) heb gesteld, blijf ik in 2024 de dertien centrumsteden als bevoorrechte partners betrekken bij de ontwikkeling en het gebruik van de Gemeente-Stadsmonitor. Ook wil ik de provinciale steden ondersteunen om bv. bij toekomstige aanvragen voor project- of conceptsubsidies de Gemeente-Stadsmonitor te gebruiken als waardevol instrument om de huidige toestand binnen een bepaald domein of thema in kaart te brengen en te concretiseren.

Die provinciale steden ondersteun ik samen met mijn collega-minister van Omgeving verder in hun regie van kwalitatieve verdichtingsprojecten en dit via de inzet van een expertenpool. Ook verken ik, samen met mijn collega's, nieuwe thema's waarrond extra ondersteuning voor de provinciale steden wenselijk kan zijn.

De proefprojecten 'SAMEN' zorgen voor een preventieve ketenaanpak die ervoor zorgt dat kwetsbare jongeren uit stedelijke risicobuurt niet in het criminele moeras verzeild geraken. Dit gebeurt aan de hand van individuele plannen van aanpak die gericht zijn op het opnieuw verbinden van deze jongeren met de samenleving. Ik zal deze proefprojecten verlengen voor de jaren 2024 en 2025.

Tenslotte blijf ik samen met mijn collega-minister bevoegd voor Jeugd de Jeugdmonitor verbeteren, de gratis online bevragingstool, die we ter beschikking stellen van en verder blijven promoten bij alle 300 Vlaamse steden en gemeenten. Zij kunnen hiermee kinderen en jongeren bevragen en met de resultaten van deze bevragingen aan de slag gaan bij de opmaak van de omgevingsanalyse van de lokale meerjarenplanning 2026-2031.

	Bedrag 2024 (in euro)
Jeugdmonitor	15.000
Samen	630.000

2.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

STEDENBELEID, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	20	0	20	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	20	0	20	0	0	0

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Geen wijziging bij de BO2024

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	58.842	-8.189	50.653	62.881	-2.172	60.709
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	58.842	-8.189	50.653	62.881	-2.172	60.709
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

SJ0-9SMCAHA-OW - ONDERSTEUNING NAAR DUURZAME EN CREATIEVE STEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit ontvangstenartikel worden de terugvorderingen geboekt van de niet aangewende of terug te vorderen subsidies beleidsveld stedenbeleid. Het kan gaan om te veel ontvangen subsidies of terugvorderingen omdat niet aan alle voorwaarden voldaan is.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO

BA 2023	20	0	0
Bijstellingen BO 2024	0	0	0
BO 2024	20	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Geen wijziging bij BO2024.

Uitgavenartikelen

SJ0-1SMC2HA-WT - ONDERSTEUNING NAAR DUURZAME EN CREATIEVE STEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de kredieten die bestemd zijn om de werkingskosten en andere kosten (studiekosten, projecten, overheidsopdrachten, ...) te betalen voor het Vlaamse Stedenbeleid.

Verder worden er de subsidies voorzien om de grootstedelijke uitdagingen aan te pakken voor Dilbeek, Halle, Vilvoorde, Ninove alsook subsidies voor Denderleeuw, Zottegem en Geraardsbergen voor hun centrumfunctie als mobipunt voor de regio, om de cyberweerbaarheid van lokale besturen te versterken, studies en ondersteuningsopdrachten op te zetten (bijv. ikv het Smart Flanders programma) en om projectsubsidies toe te kennen (Samen, ...). Dit begrotingsartikel bevat ook de nominatim subsidies aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en aan de Vereniging voor Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) voor de werking van het Kenniscentrum Vlaamse Steden (KCVS).

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	28.054	28.054
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	53	53
<i>Andere bijstellingen</i>	799	799
BO 2024	28.906	28.906

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
---------------------	------------	------------	--------------------

Van SA0-1SAX2ZZ-LO	53	53	Loonlast projectregisseur leefbuurten (Team Vlaams Bouwmeester)
TOTAAL	53	53	

Er wordt 53 keuro VAK en VEK teruggezet van SA0-1SAX2ZZ-LO naar dit begrotingsartikel

In het kader van de projectoproep "Leefbare Buurten" is er de afspraak om de loonlast voor één projectregisseur aan het Team Vlaamse Bouwmeester (TVB) te betalen.

Het TVB past de resterende kost voor de projectregisseur bij. Dit bedrag vertegenwoordigt de laatste 8 maanden loon in 2023.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Compensatie energiekost (deel VGC)	150	150	Bijstelling i.k.v. decretaal vastgelegde bedragen.
subsidie aan de VGC + 3,5%	649	649	
TOTAAL	799	799	

Deze bijstelling omvat de jaarlijkse indexatie van de subsidie aan de VGC (toenmalige Stedenfondsdeel) waarop een indexaanpassing van 3,5% toegepast wordt.

Bedrag BO2023 = $18.536.654,15 \times 3,5\%$ index = 648.782,90 euro of afgerond 649 keuro. Het nieuwe bedrag gericht aan de VGC voor 2024 bedraagt 19.185.437,05 euro of afgerond 19.185 keuro.

Verder wordt er nog een bijkomende compensatie toegekend aan de VGC gelet op de hoge energiekosten naar aanleiding van de energiecrisis van 620keuro zoals voor de lokale besturen. Dit is een verhoging van 150 keuro.

SJ0-1SMC2HB-WT - INVESTERINGSFONDS LOKALE BESTUREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bundelt drie financieringskanalen, namelijk het voormalige (federale) grootstedenbeleid, de budgetten voor stadsvernieuwing (projectsubsidies, conceptsubsidies en thematische oproepen) en de middelen van het plattelandsfonds. Deze middelen zijn samengebracht in het Investeringsfonds.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK

BA 2023	30.788	34.827
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-9.041	-3.024
BO 2024	21.747	31.803

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Punctuele maatregel: stadsvernieuwingsprojecten	-9.041	-3.024	
TOTAAL	-9.041	-3.024	

In 2024 zullen er geen oproepen stadsvernieuwing zijn, vandaar een éénmalige terugzetting van de kredieten (VAK en bijhorende VEK dat equivalent is aan de uitbetaling die in 2024 zou moeten gebeuren voor de eerste schijven).

Volgende projecten worden aangerekend op het investeringsfonds

1. Plattelandsfonds in het jaar van de vastlegging à rato 100%;
2. Grootstedenbeleid in het jaar van de vastlegging à rato 20% (investeringsmiddelen);

Verder worden er ook uitbetalingen gedaan voor eerder aangegane engagementen ikv stadsvernieuwing en grootstedenbeleid (encours).

3. ISE AUDIT LOKALE BESTUREN

Lokale besturen nemen veel bevoegdheden en verantwoordelijkheden op en streven daarbij een brede waaier van doelstellingen na. Om die doelstellingen te kunnen bereiken, is een goede organisatiebeheersing van belang. In een moderne overheidsomgeving is het periodiek uitvoeren van audits een belangrijk element om hieraan te helpen bouwen en dus tot een betere organisatiebeheersing te komen.

De Vlaamse Regering is ervan overtuigd dat een overheid steeds het vertrouwen van de burger moet verdienen. Een degelijke beheersing van de risico's en een periodieke validatie hiervan versterkt het vertrouwen van burgers in die overheid. Door blijvend te voorzien in een onafhankelijke, kwaliteitsvolle en performante auditfunctie, ondersteunt de Vlaamse Regering zowel de Vlaamse administratie als de lokale besturen hieromtrent. Daartoe worden jaarlijks de nodige middelen voorzien voor Audit Vlaanderen, de auditdienst die audits uitvoert in de Vlaamse administratie en de lokale besturen.

Voor dit inhoudelijk structurelement werd volgende **prestatie-indicator** gekozen:

de evolutie realisatiegraad aanbevelingen

De prestaties van Audit Vlaanderen moeten bijdragen tot een sterkere organisatiebeheersing bij de lokale besturen. Een goede organisatiebeheersing draagt

ertoe bij dat lokale besturen beter hun risico's kunnen beheersen en de effectiviteit, efficiëntie, kwaliteit en integriteit kunnen verstevigen.

De aanbevelingen uit de individuele audits hebben tot doel om aan het geauditeerde bestuur aan te geven waar belangrijke openstaande risico's nog beter beheerst kunnen worden. Het is dus van belang dat deze aanbevelingen dan ook gerealiseerd worden. De realisatiegraad van de aanbevelingen van Audit Vlaanderen vormen een graadmeter van hoe lokale besturen hier mee omgaan, wat de evolutie is en waar belangrijke aandachtspunten liggen.

3.1 SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing

OD 8.1 We verhogen de maturiteit van het organisatie- en risicobeheer via audits

De krijtlijnen van de door Audit Vlaanderen gevolgde strategie zijn opgenomen in het decreet over het lokaal bestuur, de beleidsnota en het ondernemingsplan. Audit Vlaanderen zal uiteraard haar decretale taak verder blijven opnemen om organisatie-, proces-, thema- en forensische audits uit te voeren. De keuzes van waar welke audits plaatsvinden is risicogebaseerd. Dat betekent dat de audits vooral daar moeten gebeuren waar de risico's het grootst zijn.

De concrete auditplanning voor 2024 zal pas later door het auditcomité van de lokale besturen worden goedgekeurd. Bij de planning voor 2023 werd al rekening gehouden met de voorbereiding en opstart van een aantal audits die in 2024 zullen worden verdergezet en afgerond.

OD 8.2 We verbeteren interbestuurlijke relaties en werking via audits

Zoals aangegeven in de beleidsnota beschikt Audit Vlaanderen over de mogelijkheid om audits uit te voeren op processen die zowel doorheen de entiteiten als de bestuursniveaus lopen. Na signalen bij de Vlaamse administratie werd een audit over handhaving uitgevoerd, waarvan bepaalde aspecten interbestuurlijk relevant kunnen zijn. Omwille van deze reden werd in 2023 een thema-audit opgestart bij verscheidene lokale besturen over de handhaving omtrent milieuhygiëne. Daarnaast inspireerde een eerdere forensische audit tot het opstarten van een thema-audit omtrent de aflevering van reispassen en rijbewijzen. Voor dat thema zijn er ook raakvlakken met de federale administratie en werd dan ook overlegd met de Federale Interne Audit die intussen eveneens een auditprogramma m.b.t. dat thema hebben opgestart, waardoor de organisatiebeheersing van dit thema interbestuurlijk kan bekeken worden.

OD 8.3 We optimaliseren de afstemming tussen de verschillende audit- en controleactoren

Zoals aangegeven in de beleidsnota zal ik als minister waar nodig en wenselijk initiatieven nemen om de samenwerking tussen Audit Vlaanderen en andere controleactoren verder te versterken. Dat gaat in eerste instantie op voor de samenwerking tussen Audit Vlaanderen en het Agentschap Binnenlands Bestuur. Audit Vlaanderen werkt verder ook samen met de plaatselijke auditdiensten van Antwerpen en Gent, met Audio, met het Rekenhof en met de federale interne auditdienst.

3.2 SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties

OD 9.1 We leveren beleidsinput aan uit auditresultaten

Sinds de opstart van Audit Vlaanderen in 2014 zijn er al meer dan 550 lokale auditopdrachten afgerond. Op basis hiervan heeft Audit Vlaanderen een duidelijk overkoepelend zicht op de sterktes en de verbeterpunten in de werking van de Vlaamse

lokale besturen. Het blijft de bedoeling hier voor de globale overheidswerking lessen uit te trekken. Lopende initiatieven op dit punt blijven in 2024 dan ook behouden. Te denken valt bijvoorbeeld aan de jaarlijkse samenkomst tussen een afvaardiging van de auditcomités enerzijds en de kern van de Vlaamse Regering anderzijds. Een belangrijk kanaal om beleidslessen uit audits te trekken zijn ook de globale rapporten. Waar nodig zal ik als minister, bijvoorbeeld door mijn waarnemer in het auditcomité, lessen trekken uit de bevindingen van deze en andere audits.

OD 9.2 We versterken de kennis over organisatie- en risicobeheer

Audit Vlaanderen geeft verder uitvoering aan de acties uit de beleidsnota en het ondernemingsplan, zoals het delen van goede praktijken.

Daarnaast zet ik in het bijzonder ook in op het vergroten van de transparantie van auditrapporten, vanuit het principe van actieve openbaarheid voor de auditrapporten van reguliere audits. In 2021 werd reeds een overgangsfase opgestart op basis van vrijwillige deelname door de betrokken lokale besturen. In 2022 kreeg dit een verplicht karakter. Het auditcomité van de lokale besturen volgde deze nieuwe aanpak op. In 2023 vond een positieve evaluatie plaats van deze actieve openbaarheid voor auditrapporten van reguliere audits. In functie van de bevindingen uit deze en toekomstige opvolgingen zal ik de opportuniteit nagaan om de regelgeving aan te passen indien nodig.

3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

Voor het ISE Audit lokale besturen zijn er geen beleidskredieten in de begroting BO 2024 ingeschreven. De kredieten voor het ISE Audit lokale besturen worden opgenomen onder het apparaatsprogramma van Audit Vlaanderen. De toelichting over dit apparaatsprogramma is opgenomen in de BBT BO 2024 HR en Audit Vlaamse overheid.

VI APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Agentschap Binnenlands Bestuur

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	0	332	0	34.023	34.023
Bijstelling BO 2024	0	0	0	1.172	1.172
BO 2024	0	332	0	35.195	35.195

Ontvangstenartikelen

SJ0-9SACTZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit ontvangstenartikel is bestemd voor de ontvangsten van de terugvordering van de gedetacheerde personeelsleden. Dit artikel spijst uitgavenartikel SJ0-1SAC4ZZ-LO.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2023	0	332	0
Bijstellingen BO 2024	0	0	0
BO 2024	0	332	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Geen wijziging bij BO2024.

Uitgavenartikelen

SJ0-1SAC2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit budget is bestemd voor de betaling van de wedden en toelagen van het personeel van het Agentschap Binnenlands Bestuur, inclusief de gewestelijke ontvangers en de informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	30.856	30.856
<i>Index</i>	617	617
<i>Compensaties</i>	473	473
<i>Andere bijstellingen</i>	64	64
BO 2024	32.010	32.010

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting

Van SG0-1SKC2TG-PR	473	473	LEKP: loonmiddelen voor structurele en tijdelijke personeelsversterking
Naar SJ0-1SMC2GD-WT	-26	-26	terugdraai 1 tijdelijke VTE cybersecurity (BA2023)
Van SJ0-1SFC2CA-WT	26	26	1 tijdelijke VTE digitalisering nieuwe interbestuurlijke vragen
TOTAAL	473	473	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Turbo-plan inburgering & activering	324	324	
Efficiëntie en kerntaken - Personeelsbesparing 2024	-260	-260	
TOTAAL	64	64	

SJ0-1SAC2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel is bestemd voor de courante werkings- en IT-kosten en voor specifieke digitaliseringsprojecten van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	2.824	2.824
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	20	20
<i>Andere bijstellingen</i>	-2	-2
BO 2024	2.842	2.842

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van SG0-1SKC2TG-PR	28	28	LEKP: rugzakjes voor structurele en tijdelijke personeelsversterking
Naar SJ0-1SMC2GD-WT	-4	-4	terugdraai 1 tijdelijke VTE cybersecurity (BA2023)
Naar SJ0-1SFC2CA-WT	-4	-4	1 tijdelijke VTE digitalisering nieuwe interbestuurlijke vragen
TOTAAL	20	20	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Turbo-plan inburgering & activering	26	26	
Efficiëntie en kerntaken - Besparing apparaat 2024 (niet loon)	-28	-28	
TOTAAL	-2	-2	

SJ0-1SAC4ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit budget is bestemd voor de betaling van de wedden en toelagen voor de vervangers van de gedetacheerden van het Agentschap Binnenlands Bestuur. Dit artikel wordt gespijsd via middelenartikel SJ0-9SACTZZ-OW.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	43	43
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0

<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	43	43

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Geen wijziging bij BO2024.

SJ0-1SAC4ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit is het begrotingsartikel aan de uitgavenzijde van het Fonds Personeelsleden met Verlof. Dit artikel wordt gespijsd door begrotingsartikel SJ0-1SAC4ZZ-LO. Het Agentschap Binnenlands Bestuur wendt een deel van de middelen opgebouwd in het begrotingsfonds voor gedetacheerde personeelsleden voor de betaling van de versterking van de strategische IT-capaciteit van het agentschap.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	300	300
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	300	300

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Geen wijziging bij BO2024.

2. Audit Vlaanderen

De apparaatskredieten van het beleidsveld Audit lokale besturen worden verantwoord in de BBT BO 2024 HR en Audit Vlaamse Overheid.

VII LIJST MET AFKORTINGEN

ABB: Agentschap Binnenlands Bestuur

AFM: autofinancieringsmarge

AVG: Algemene Verordening Gegevensbescherming

BBC: beleids- en beheerscyclus

BBP: bruto nationaal product

DAB: Diensten met Afzonderlijk beheer
DGUM: Directors-General Urban Matters
DLB: decreet over het lokaal bestuur
EU: Europese Unie
EVRM: Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens
FPD: Federale Pensioendienst
GGB: gemeenschappelijke gegevensbank
GSM: Gemeente- en Stadsmonitor
IMEC: Interuniversitair Micro-elektronica Centrum
ISD: Informatie- en Screeningsdienst
LBLOD: Lokale Besluiten als Gelinkte Open Data
LIVC: Lokale Integrale Veiligheidscel
LIVC-R: Lokale Integrale Veiligheidscel inzake Radicalisme
MVA: materiële vaste activa
OCMW: Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OD: operationele doelstelling
SD: strategische doelstelling
SDG's: Sustainable Development Goals
UAEU: Urban Agenda for the European Union
UDG: Urban Development Group
VAK: vastleggingskrediet
VCF: Vlaamse Codex Fiscaliteit
VEK: vereffeningskrediet
VITO: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VLAIO: Agentschap Innoveren en Ondernemen
VLEVA: Vlaams-Europees verbindingsagentschap
VLOCA: Vlaams Open City Architectuur
VN: Verenigde Naties
VO: Vlaamse overheid
VVI: Vlaams Vredesinstituut
VWSG: Vereniging van Steden en Gemeenten
VZW: vereniging zonder winstoogmerk
WIB: wetboek van de inkomstenbelastingen

VIII BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

1. Geplande beleidsinitiatieven

Transversale, horizontale en overkoepelende beleidsdoelstellingen

- LEKP: Ondersteuning lokale besturen bij het behalen van de doelstellingen binnen het LEKP 1.0, 2.0, en 2.1;
- LEKP: Verdere uitwerking pactportaal via uitbreiding databronnen;
- VAPA: Bij voldoende interesse, een projectoproep voor het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding lanceren.

Relancemaatregelen

- Gemeenten zonder gemeentehuis: Opschalingstrajecten als projecten hiervoor geschikt blijken.

SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant

- Regiovorming: Ondersteuning regio's, subregio's en lokale besturen door het 'Labo Regiovorming';
- Regiovorming: Begeleiding regio's, subregio's en lokale besturen bij de opmaak van een plan ter vereenvoudiging van het bovenlokaal landschap;
- Regiovorming + vereenvoudiging verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen: ondersteuning afvalintercommunales naar onderzoek optimaal werkingsgebied;
- Vereenvoudiging verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen: ontwikkeling organisatieportaal.

SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie

- Fusies: Informeren over en stimuleren van fusies door middel van stimulerende maatregelen en de uitbouw van een ondersteuningsaanbod;
- Ondersteuningsaanbod lokale besturen verfijnen: Op punt zetten procedure vernieuwd toezicht n.a.v. Regiodecreet.

SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie

- Regels lokale democratie moderniseren: Modellen en formulieren op punt zetten;
- Regels lokale democratie moderniseren: Onderrichtingen verkiezingsproces aan verschillende actoren;
- Regels lokale democratie moderniseren: Omzendbrief start lokale en provinciale bestuursperiode voorbereiden en aanpassen;
- Regels lokale democratie moderniseren: Akten van voordracht voor uitvoerend mandaten vaststellen;
- Regels lokale democratie moderniseren + Organiseren lokale en provinciale verkiezingen: Oprichten helpdesk;
- Organiseren lokale en provinciale verkiezingen: Voorbereiding van digitale toepassingen, software en materiaal;
- Organiseren lokale en provinciale verkiezingen: Communicatie-initiatieven nemen.

SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant

- Versterken gezondheid lokale financiën: Opzetten Lokaal Bouwshifffonds met collega-minister van Omgeving;

- Correctheid en transparantie lokale financiën verhogen + BBC voor geconsolideerde lokale sector: Communicatie over de wijzigingen aan de regelgeving over de beleids- en beheerscyclus voor de lokale en provinciale besturen naar aanleiding van de evaluatie van de leesbaarheid en de bruikbaarheid van de BBC-beleidsrapporten voor de raadsleden.

SD 5 De gemeenten ontwikkelen kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT oplossingen

- Inzetten op beleidsondersteunende monitoren: Lanceren nieuwe Gemeente-Stadsmonitor;
- Inzetten op beleidsondersteunende monitoren: Ontwikkelen nieuwe stadsscan;
- Inzetten op beleidsondersteunende monitoren: Ontwikkeling lerend netwerk datagedreven beleid met Gemeente-Stadsmonitor als kennisbron;
- Inzetten op beleidsondersteunende monitoren: Voorbereiding nieuwe burgerbevraging;
- Platform hergebruik lokaal beschikbare data: Omvorming loket lokale besturen tot volwaardig hoofdloket.

SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven

- Duidelijk kader erkenning lokale geloofsgemeenschappen: onderzoeken van uitbouw kennisnetwerk waarbij lokale besturen gefaciliteerd worden in hun regierol t.a.v. lokale geloofsgemeenschappen.
- Duidelijk kader erkenning lokale geloofsgemeenschappen: professionaliseringstraject geloofsgemeenschappen verder uitrollen;
- Ondersteuning bij preventie gewelddadige radicalisering: Opstarten mediacampagne rond online hoffelijkheid.

SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken

- Vlaanderen als slimme regio: Transversaal ondersteuning bieden aan lokale besturen bij opzetten lokaal datagedreven mobiliteitsbeleid;
- Vlaanderen als slimme regio: Ondersteuningsaanbod open data actualiseren en meer kenbaar maken;
- Vlaanderen als slimme regio: Via Smart Region Office verder bouwen aan Vlaanderen als een slimme en duurzame regio;
- Vlaanderen als slimme regio: Ontwikkelde toolkit cyberveiligheid lokale besturen verder uitbouwen en kenbaar maken, in samenwerking met het Vlaamse Cyber Response Team; het ondersteunen van de lokale besturen om hun weerbaarheid voor cyberincidenten te verhogen en het verder aanbieden van co-financiering voor ICT-veiligheidsaudits;
- Deelname aan verschillende netwerken: Ondersteuning bieden en input leveren bij evenementen die ABB organiseert tijdens het EU-voorzitterschap;
- Stedenbeleid als referentiepunt Vlaamse steden: Verlenging proefprojecten 'samen' die via pre-gerechtigde aanpak willen voorkomen dat kwetsbare jongeren uit risicobuurt in de criminaliteit belanden.

SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing

- De initiatieven op vlak van audit worden genomen door Audit Vlaanderen en de daaraan verbonden auditcomités.

SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties

- De initiatieven op vlak van audit worden genomen door Audit Vlaanderen en de daaraan verbonden auditcomités.

2. Beleidsevaluaties en onderzoeksinitiatieven

Transversale, horizontale en overkoepelende beleidsdoelstellingen

- In 2024 wordt de werking van het Lokaal Energie- en Klimaatpact geëvalueerd.

Relancemaatregelen

- Gemeenten zonder gemeentehuis: Onderzoek van impact 'Gemeenten zonder gemeentehuis' op digitale maturiteit lokale besturen;
- Zomerscholen: In 2023 werd een overheidsopdracht uitgeschreven voor de "Evaluatie van de zomerscholen 2023: Kenmerken, hefboomen en drempels en van de zomerscholen en de samenwerking met scholen". Het onderzoek werd gegund aan Thomas More Mechelen-Antwerpen vzw. De resultaten van het onderzoek worden verwacht in het voorjaar 2024. Het onderzoek moet leiden tot beleidsaanbevelingen inzake hefboomen en drempels om, enerzijds een optimale organisatie van zomerscholen te verzekeren en anderzijds de meerwaarde van zomerscholen in het wegwerken van de leerachterstand van leerlingen te vergroten. Deze resultaten nemen we mee om de zomerscholen in 2024 nog sterker te maken.

SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant

- Regiovorming: Onderzoek door Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing naar regiovorming;
- Regiovorming: Afronding tussentijdse evaluatie van het project regiovorming;
- Vereenvoudiging verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen: onderzoek billijke vergoeding voorzitter RvB ziekenhuisvereniging en autonome verzorgingsinstelling.

SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie

- Fusies: Onderzoek door Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing naar vrijwillige fusies van gemeenten.

SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie

- Regels lokale democratie moderniseren: Start evaluatie verkiezingsproces.

SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant

- Versterken gezondheid lokale financiën: Evaluatie en onderzoek door het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing van de principes, de uitdagingen en mogelijke hervormingsvoorstellen met betrekking tot het Gemeentefonds

SD 5 De gemeenten ontwikkelen kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT oplossingen

- Platform hergebruik lokaal beschikbare data: onderzoek naar mogelijke winst van tijdsinzet bij gebruik hoofdloket.

SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven

- /

SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken

- Bestendigen en versterken stedelijke aanpak: Evaluatie en indien nodig bijsturing van getrapte jurering bij projectsubsidies.

SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing

- De initiatieven op vlak van audit worden genomen door Audit Vlaanderen en de daaraan verbonden auditcomités.

SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties

- De initiatieven op vlak van audit worden genomen door Audit Vlaanderen en de daaraan verbonden auditcomités.

3. Nieuwe en belangrijke wijzigingen Vlaamse decreten en besluiten Vlaamse Regering

Transversale, horizontale en overkoepelende beleidsdoelstellingen

Nihil.

Relancemaatregelen

Nihil.

SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant

Decreet tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de regiovorming

o Omschrijving

- Dit verzameldecreet zal de wijzigingen aan de Vlaamse sectorregelgeving bundelen die niet in sectorspecifieke regelgevingstrajecten zijn gevat met het oog op de afstemming van de sectordecreten op regiovorming en het wegnemen van hinderpalen voor regiovorming

o Indicatieve timing

- Bekrachtiging en afkondiging: eerste kwartaal 2024
- Inwerkingtreding: tiende dag na datum publicatie Belgisch Staatsblad

o Betrokken entiteiten van de Vlaamse overheid

- Agentschap Binnenlands Bestuur
- De betrokken Vlaamse sectoradministraties

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014, wat betreft de regiovorming

o Omschrijving

- Dit verzamelbesluit zal de wijzigingen aan de Vlaamse sectorregelgeving bundelen die niet in sectorspecifieke regelgevingstrajecten zijn gevat met het oog op de afstemming van de sectorbesluiten op regiovorming en het wegnemen van hinderpalen voor regiovorming

o Indicatieve timing

- Inwerkingtreding: tiende dag na datum publicatie Belgisch Staatsblad

o Betrokken entiteiten van de Vlaamse overheid

- Agentschap Binnenlands Bestuur
- De betrokken Vlaamse sectoradministraties

SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie

Decreet tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de vrijwillige fusies van gemeenten

o Omschrijving

- Dit verzameldecreet zal de wijzigingen aan de Vlaamse sectorregelgeving bundelen die niet in sectorspecifieke regelgevingstrajecten zijn gevat met het oog op het fusievriendelijk maken van de Vlaamse sectorregelgeving.

o Indicatieve timing

- Bekrachtiging en afkondiging: eerste kwartaal 2024
- Inwerkingtreding: tiende dag na datum publicatie Belgisch Staatsblad

o Betrokken entiteiten van de Vlaamse overheid

- Agentschap Binnenlands Bestuur
- De betrokken Vlaamse sectoradministraties

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014, wat betreft de regiovorming

Zie SD. 1.

Decreet betreffende de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten X en Y en tot wijziging van de bijlage bij het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds en de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 (op te stellen per fusietraject)

o Omschrijving

- Voor elk fusietraject afzonderlijk zal een decreet de bij een fusie vereiste bepalingen en de wijzigingen aan de Vlaamse regelgeving m.b.t. het Vlaams Gemeentefonds en de provinciedistricten omvatten.

o Indicatieve timing

- Definitieve goedkeuring en indiening in het Vlaams Parlement: februari 2024
- Bekrachtiging en afkondiging: april 2024
- Inwerkingtreding: tiende dag na datum publicatie Belgisch Staatsblad

o Betrokken entiteiten van de Vlaamse overheid

- Agentschap Binnenlands Bestuur

Decreet tot wijziging van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012 en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur

Zie SD. 3.

Decreet tot wijziging van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, het decreet van 12 juli 2013 houdende toekenning van subsidies voor gebouwen van de erediens, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en crematoria en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur

o Omschrijving

- Het wijzigingsdecreet zorgt voor een actualisering van het decreet over de begraafplaatsen en de lijkbezorging, schrapt de subsidies voor crematoria en laat

toe dat crematoria kunnen opgericht en beheerd worden door opdrachthoudende verenigingen met private deelname.

o Indicatieve timing

- Bekrachtiging en afkondiging: kerstreces 2023
- Inwerkingtreding: tiende dag na datum publicatie Belgisch Staatsblad

o Betrokken entiteiten van de Vlaamse overheid

- Agentschap Binnenlands Bestuur

Besluit(en) van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet tot wijziging van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, het decreet van 12 juli 2013 houdende toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en crematoria en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, inzonderheid tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 tot organisatie, inrichting en beheer van begraafplaatsen en crematoria en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 februari 2006 tot vaststelling van de wijzen van lijkbezorging, de asbestemming en de rituelen van de levensbeschouwing voor uitvaartplechtigheid die kunnen opgenomen worden in de schriftelijke kennisgeving van de laatste wilsbeschikking die aan de ambtenaar van de burgerlijke stand kan overgemaakt worden

o Omschrijving

- Ter uitvoering van dit decreet zal de Vlaamse Regering ook de besluiten van 14 mei 2004 tot organisatie, inrichting en beheer van begraafplaatsen en crematoria en van 24 februari 2006 tot vaststelling van de wijzen van lijkbezorging, de asbestemming en de rituelen van de levensbeschouwing voor uitvaart opgenomen in laatste wilsbeschikking aanpassen

o Indicatieve timing

- Opstart: eerste kwartaal 2024
- Consultaties en adviezen: eerste kwartaal 2024
- (Eerste) Principiële goedkeuring: eerste / tweede kwartaal 2024
- Consultaties en adviezen: tweede kwartaal 2024
- (Tweede) Principiële goedkeuring: tweede kwartaal 2024
- Advies Raad van State: tweede / derde kwartaal 2024
- Definitieve goedkeuring: derde kwartaal 2024
- Inwerkingtreding: tiende dag na datum publicatie Belgisch Staatsblad

o Betrokken entiteiten van de Vlaamse overheid

- Agentschap Binnenlands Bestuur

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juli 2022 over een nieuwe functieclassificatie bij lokale besturen en over aangepaste salarisschalen ter uitvoering van het Zesde Vlaams Intersectoraal akkoord van 30 maart 2021 voor de social/non-profitsectoren en het besluit van de Vlaamse Regering van 20 januari 2023 tot vaststelling van de minimale voorwaarden van de rechtspositieregeling van het personeel van lokale en provinciale besturen

o Omschrijving

- Dit wijzigingsbesluit betreft, naast het verhelpen van een aantal anomalieën, in hoofdde de gedeeltelijke omzetting van de Europese richtlijn 2019/1158 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers. Vervolgens wordt, als gevolg van de inwerkingtreding van het rechtspositiebesluit van 20 januari 2023, het zogenaamde IFIC-besluit van 8 juli 2022 (over een nieuwe functieclassificatie bij lokale besturen en over aangepaste salarisschalen ter uitvoering van het Zesde Vlaams Intersectoraal akkoord van 30 maart 2021 voor de social/non-profitsectoren) aangepast.

o Indicatieve timing

- Definitieve goedkeuring: begin 2024
- Inwerkingtreding: tiende dag na datum publicatie Belgisch Staatsblad
- o Betrokken entiteiten van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juli 2022 over een nieuwe functieclassificatie bij lokale besturen en over aangepaste salarisschalen ter uitvoering van het Zesde Vlaams Intersectoraal akkoord van 30 maart 2021 voor de social/non-profitsectoren en het besluit van de Vlaamse Regering van 20 januari 2023 tot vaststelling van de minimale voorwaarden van de rechtspositieregeling van het personeel van lokale en provinciale besturen

o Omschrijving

- In dit wijzigingsbesluit wordt aan het decreet van 16 juni 2023 uitvoering gegeven door de verdere modaliteiten vast te stellen voor de beëindiging van het statutaire dienstverband bij de lokale en provinciale besturen. Tegelijk wordt een verdere gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn (EU) 2019/1158 van het Europees Parlement gerealiseerd. Tot slot wordt bepaald dat ook de personeelsleden die werkzaam zijn in een federaal gefinancierde gezondheidsinstelling of -entiteit van een lokaal bestuur (thuisverpleging) kunnen instappen in de IFIC-functieclassificatie.

o Indicatieve timing

- Definitieve goedkeuring: begin 2024
- Inwerkingtreding: 1 oktober 2023 – tiende dag na datum publicatie in het Belgisch Staatsblad

o Betrokken entiteiten van de Vlaamse overheid

- Agentschap Binnenlands Bestuur

SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie

Decreet tot wijziging van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012 en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur

o Omschrijving

- Dit wijzigingsdecreet focust op de organisatie van de lokale verkiezingen maar het zet ook in op een vlotte installatie van de organen van de lokale besturen waarbij maximaal wordt ingezet op coalitievorming die gebaseerd is op de verkiezingen. Zo regelt het een verplicht gebruik van modellen van voordracht van schepenen en andere mandaten die pas op de dag van de verkiezingen beschikbaar zullen zijn. Dat maakt voorakkoorden verankerd in voordrachten ondertekend voorafgaand aan de verkiezingen, tandeloos (niet langer bindend).

o Indicatieve timing

- Inwerkingtreding: 1/1/2024 – 13/10/2024 – 1/12/2024

o Betrokken entiteiten van de Vlaamse overheid

- Agentschap Binnenlands Bestuur

Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de voorwaarden waaronder de stembiljetten van de lokale en provinciale verkiezingen ter beschikking kunnen gesteld worden voor wetenschappelijk onderzoek

o Omschrijving

- In dit besluit worden de voorwaarden waaronder de stembiljetten van de lokale en provinciale verkiezingen ter beschikking gesteld worden voor wetenschappelijk onderzoek, vastgesteld.

o Indicatieve timing

- Principiële goedkeuring: januari 2024

- Definitieve goedkeuring: maart 2024
- Inwerkingtreding: na de publicatie in het Belgisch Staatsblad
- o Betrokken entiteiten van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van het aantal te verkiezen mandatarissen

- o Omschrijving
 - In dit besluit worden het aantal te verkiezen gemeenteraadsleden per gemeente, het aantal districtsraadsleden per stadsdistrict, het aantal provincieraadsleden per provinciedistrict en het aantal OCMW-raadsleden in de zes randgemeenten en in Voeren vastgesteld.
- o Indicatieve timing
 - Definitieve goedkeuring: april 2024
 - Inwerkingtreding: dag na de publicatie in het Belgisch Staatsblad
- o Betrokken entiteiten van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant

Decreet tot wijziging van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, invordering en geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen

- o Omschrijving
 - Dit decreet wijzigt het invorderingsdecreet van 30 mei 2008 om beter aan te sluiten bij recente regelgeving en te beantwoorden aan eigentijdse noden. Voor het grootste deel gaat het om terminologische wijzigingen. Daarnaast wordt het elektronisch verkeer van aanslagbiljetten en bezwaarschriften aangemoedigd, wordt rekening gehouden met de samensmelting van lokale diensten en worden de fiscale bevoegdheden en plichten van notarissen herbekeken.
- o Indicatieve timing
 - Definitieve goedkeuring en indiening in het Vlaams Parlement: eerste kwartaal 2024
 - Bekrachtiging en afkondiging: midden 2024
- o Betrokken entiteiten van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

SD 5 De gemeenten ontwikkelen kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT oplossingen

Nihil.

SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven

Decreet over het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie

- o Omschrijving
 - Dit decreet voorziet een structurele basis voor de afbakening, coördinatie en ondersteuning van het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie: het omschrijft de doeleinden en de scope van het Vlaamse beleid, de noodzakelijke (rand)voorwaarden voor een effectief beleid, de organisatiestructuur en de ondersteuningsstructuur voor de lokale besturen.
- o Indicatieve timing
 - Bekrachtiging en afkondiging: eerste kwartaal 2024
 - Inwerkingtreding: 1 september 2024
- o Betrokken entiteiten van de Vlaamse overheid

- Agentschap Binnenlands Bestuur

Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet over het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie

Omschrijving

- Het besluit geeft uitvoering aan het decreet over het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie. In het bijzonder wordt invulling gegeven aan de regiefunctie van de lokale besturen, de coördinatiestructuur op Vlaams niveau en de erkenning en subsidiëring van een of meerdere partnerorganisaties.

o Indicatieve timing

- Tweede principiële goedkeuring: eerste kwartaal 2024
- Definitieve goedkeuring: tweede kwartaal 2024

o Betrokken entiteiten van de Vlaamse overheid

- Agentschap Binnenlands Bestuur

SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken

Nihil.

SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing

Nihil.

SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties

Nihil.

4. Decreetsevaluaties

SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven

- OD 6.2.: In mei 2023 werd de opdracht voor een evaluatiestudie van het eredienstendecreet van 7 mei 2004 gegund aan de Universiteit Antwerpen. De bestaande regelgeving, vervat in het Eredienstendecreet, is verouderd en de evaluatiestudie moet de nodige handvaten aanreiken voor de uitwerking van een nieuw kader voor moderne, efficiënte en werkbare eredienstbesturen met een transparante structuur. De studie moet opgeleverd zijn in maart 2024.
- OD 6.4: Conform art. 12 van het decreet van 12 mei 2021 houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme staat in het najaar 2023/voorjaar 2024 de evaluatie van het LIVC-R decreet gepland. Dit zou tegen de zomer afgerond moeten zijn.